Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА 16 квітня 2003 року

№ 73 (3073)

ФОТОФАКТ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Покладання квітів з нагоди 59-ї річниці визволення Одеси від фашистів.

ОФІЦІЙНО

Критично й обнадійливо водночас

Президент України Леонід Кучма відвідає Афіни, де візьме участь у заходах, пов'язаних із майбутнім розширенням Європейського союзу. Тема відносин нашої держави з розширеним ЄС прозвучала на засіданні міністрів закордонних справ країн союзу, що відбулося позавчора. Причому прозвучала і критично, й обнадійливо водночас. Зокрема, заступник міністра закордонних справ Великої Британії Денис МакШейн заявив: важко було б уявити, щоб Україна, з її великими європейськими містами Києвом і Львовом, не стала хоч колись членом ЄС.

«...Так само важко серйозно говорити з нашими українськими друзями доти, доки верховенство закону порушується: сталося жахливе вбивство журналіста Гонгадзе, далі трапляються інші напади на засоби інформації в цій країні, і я наголошував на цьому, говорячи з українськими співрозмовниками», — сказав МакШейн. Схожі думки висловили й деякі інші учасники зустрічі.

(Продовження теми читайте на 5-й стор).

Кредити будуть уже в липні

Керівництво Світового банку (СБ) остаточно підтвердило, що затвердження кредитів за проектами видачі сертифікатів на право власності на землю і модернізації податкової служби України намічено на липень нинішнього року. Про це йшлося на зустрічі у Вашингтоні віце-президента СБ Йоханнеса Лінна з делегацією України під керівництвом Першого віце-прем'єр-міністра Миколи Азарова, **повідомляє Інтерфакс-Україна**.

Україна і СБ також домовилися працювати над програмою за другою Програмною системною позикою у вигляді двох траншів, що дасть змогу істотно прискорити процес її підготовки і затвердження Радою директорів банку. Отже, надання першого траншу можна буде обговорювати вже в липні. Йоханнес Лінн також поінформував про конструктивний характер обговорення нової Стратегії допомоги Україні на 2004—2007 роки, реалізація якої дасть змогу підвищити рівень співпраці країни зі Світовим банком.

Засідання ОЧЕС

Сьогодні в Єревані розпочнеться восьме засідання Ради міністрів закордонних справ держав—членів Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС) і Комітету вищих посадовців. Україну на форумі представлятиме Міністр закордонних справ Анатолій Зленко.

РЕЗОНАНС

Довічна розплата

Апеляційний суд Харківської області засудив на довічне ув'язнення керівника агрофірми «Прометей» Ігоря Момота. Минулого літа він спрямував комбайн на мешканців села, котрі утворили на полі живий ланцюг, намагаючись відстояти право власності на земельну ділянку. За рішенням суду І. Момот також має сплатити майже 300 тисяч гривень компенсації завданої моральної шкоди родичам Катерини Войтенко, котру було смертельно травмовано комбайном, і тим, хто отримав каліцтва різного ступеня тяжкості. Адвокат обвинуваченого має намір надіслати касаційну скаргу до Верховного Суду. Він вважає, що дії його підзахисного було неправильно кваліфіковано, **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**.

НАМІРИ

Яма на злітній смузі

Вирити її для наших авіабудівників поки що тільки має намір Мінтранс України, який виношує плани закуповувати іноземні літаки, аналогічні вітчизняним за класом і місткістю. (До того ж закуповувати на пільгових умовах — звільнивши від ПДВ і оплати мита!). Проте, як стало відомо, від намірів до підписання відповідної угоди з Євросоюзом — один крок.

(Закінчення на 3-й стор.).

Дочекалася бабця зручностей

У селі Іваничі, що в Костопільському районі, прийшов «блакитний вогник». Газифіковано поки що дві найбільші вулиці. Оселю 107-річної жительки Меланії Миколаївни Соломай першу підключили до газової мережі. Народний депутат України Микола Шершун цього дня вручив довгожительці ще й матеріальну допомогу. Отож бабця Меланія разом із сусідами на радощах дозволила собі пригубити вина.

Олександра ЮРКОВА.

НАШ ДОСВІД — ОСНОВА ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ПОСТУПУ

Учора в парламенті Президент України Леонід Кучма відповідно до статті 106 Конституції України виступив зі щорічним посланням до Верховної Ради про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2002 році. У сесійній залі також були присутні всі члени уряду на чолі з Прем'єр-міністром України, голова НБУ, керівники силових структур, місцевих органів влади, дипломатичний корпус.

Виступаючи перед народними депутатами, глава держави підкреслив, що цього року виголошує своє послання перед якісно новим складом парламенту, який утворив парламентську більшість, коаліційний уряд і взяв на себе відповідальність за стан справ у державі. Послання Президента складається з двох розділів — «Суспільно-політичний розвиток країни, стратегія політичної реформи» і «Підсумки соціально-економічного розвитку України у 2002 році та завдання на 2003 рік». Тематичні доповіді президентського послання присвячені пріоритетам технологічного розвитку України, технічній політиці в аграрному секторі, демографічній ситуації, вступу України до СОТ, євроатлантичній інтеграції нашої держави та адаптації вітчизняного законодавства до законодавства Європейського союзу.

У своєму виступі з парламентської трибуни Леонід Кучма приділив значну увагу політичній реформі. Він наголосив, що відповідні зміни та доповнення до Конституції потрібно внести до кінця 2004 року. Глава держави запропонував провести «круглий стіл» з його участю та з участю різних політичних сил, а також зробити експертизу ініційованих ним законопроектів у Венеціанській комісії, ПАРЄ та інших авторитетних міжнародних організаціях.

Л. Кучма відзначив, що обговорення його пропозицій з політичної реформи засвідчило наявність близьких позицій різних політичних сил з головних питань. Президент іще раз докладно аргументував свою пропозицію, яка спричиняє найбільше дискусій, — запровадження двопалатного парламенту.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Парламентська хроніка

Ранкове й денне засідання 15 квітня

У НОМЕР

«Вінницю» відкриють у Росії

За останні вісім років обсяг продукції, яку вінничани експортують до Росії, зменшився вп'ятеро. Найбільше скоротилася реалізація двох стратегічних видів товарів — спирту й цукру. Для збільшення обсягів товарообігу в Бєлгороді плановано відкрити торговий дім «Вінниця». Бєлгородці, у свою чергу, мають намір створити свій торговий центр у місті над Південним Бугом. Домовленості про це досягнуто під час поїздки делегації вінничан до Бєлгорода, яку очолював голова облдержадміністрації Віктор Коцемир, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК**.

На пенсію — достроково, але за хабар

У Торезі Донецької області викрито злочинне угруповання, яке за хабарі призначало пільгові пенсії. Всі члени угруповання — працівники міського відділення Пенсійного фонду. За даними управління з боротьби з організованою злочинністю УМВС України в Донецькій області, чиновники-«благодійники» встановили такі розцінки: якщо гірникові не вистачало до пенсії кількох років, він мав платити по 100 доларів за кожен недопрацьований рік. Ті, хто не мав підземного стажу взагалі, платили 2000 доларів.

Слідство перебуває на попередньому етапі, але, за останніми даними, члени злочинного угруповання «ощасливили» у незаконний спосіб понад 200 осіб і розкрали більш як 85 тисяч гривень державних коштів, **інформує наш власний кореспондент Ліна КУЩ**.

У здобутках — мінуси

Минулий рік так і залишився роком занепаду холдингової компанії «АвтоКрАЗ» — такий невтішний підсумок винесли збори акціонерів. Підприємство випустило 1400 автомобілів за плану чотири тисячі. Серед причин кризи президент ЗАТ «АвтоКрАЗ» Олексій Кучеренко вважає незрозумілою політику збуту, відсутність кадрової і кредитної політики, корпоративність управління. І саме тому впровадженo нову структуру управління, яка має поліпшити ситуацію на заводі. Насамперед переобрано наглядову раду і збільшено її кількісно. До ради ввійшли люди, які можуть лобіювати інтереси підприємства, зокрема, міський голова Микола Глухов, заступник голови облдержадміністрації Василь Паламарчук, високопосадовці зі столиці.

Виробничі завдання на нинішній рік досить напружені: плановано випустити 2490 авто, в тому числі 600 КрАЗів ЄВРО-1, ЄВРО-2, що дасть можливість заводу рентабельно працювати і в подальшому збільшити обсяги виробництва до п'яти тисяч машин на рік...

Скривдили учасників оборони

Севастопольська міська рада направила звернення Президенту України, Верховній Раді з проханням присвоїти статус «учасника бойових дій» мешканцям міста-героя, котрі брали участь в обороні Севастополя з 24 жовтня 1941 року до 4 липня 1942-го. Разом з військовими вони долали всі негаразди під час облоги міста, однак на відповідний закон Президент наклав вето. Нині в місті мешкає майже три тисячі осіб, які брали участь в обороні, та тих, хто жив у Севастополі в зазначений час, **повідомляє наш власний кореспондент Світлана КАЛИНОВСЬКА**.

■ Польові роботи розпочали лише 93 господарства Луганщини. Через погодні умови свій вихід у поле затримали хлібороби чотирьох районів — Марківського, Новопсковського, Перевальського та Сватівського. Утім, перед областю стоїть завдання завершити сівбу до 25 квітня. Плановано, що господарства засіватимуть кожної доби по 30 тисяч гектарів ярових культур. Лише за два дні ранні зернові кинули в грунт на площі півтори тисячі гектарів, а всього слід обробити 700 тис. га. Почавши польові роботи на місяць пізніше, сільгоспвиробники, однак, сподіваються на добрий урожай, **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА**.

■ На Чернігівщині триває підняття води в Десні, Сеймі та Снові. Через повінь відрізані від Новгорода-Сіверського та найближчих населених пунктів села Бирине (972 мешканці), Підгірне (14 мешканців), Прокопівка (162 мешканці). Людей перевозять нині моторними човнами. А в Городнянському районі для забезпечення пішохідного сполучення між селами Великий Дирчин та Малий Дирчин побудовано перехід через річку Крюкова, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО**.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

У Дніпропетровській області пересівають 90 відсотків озимих

Наш досвід — основа для подальшого поступу

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

(Початок на 1-й стор.).

Л. Кучма не виключив можливості переходу до двопалатного парламенту після проведення у 2006—2010 роках адміністративно-територіальної реформи. Глава держави звернувся до всіх політичних сил із закликом активізувати діалог. Щоб після наступних президентських виборів реалізувати формулу: «новообраний Президент — нова політична система».

Л. Кучма також відреагував на підписання лідерами чотирьох опозиційних фракцій у парламенті — комуністів, соціалістів, БЮТ і «Наша Україна» — спільного меморандуму. Глава держави сказав, що, попри всі суперечності, його приємно вразив конструктивний підхід до запропонованих змін, а також те, що в меморандумі фактично підтримано пропозиції Президента.

Характеризуючи економічне становище у країні, Леонід Кучма відзначив, що минулого року збереглася започаткована у другому півріччі 1999 року тенденція до економічного зростання. Упродовж 2000—2002 років ВВП зріс на 20,9%, обсяги промислового виробництва — на 38,4%.

Насамкінець Президент України Леонід Кучма запевнив, що зі свого боку робитиме все, щоб вибори нового глави держави, які мають відбутися трохи більш як за півтора року, пройшли на демократичній основі, у повній відповідності з чинним законодавством. «Пройшовши надзвичайно складний шлях економічних, соціальних та політичних перетворень, наробивши багато помилок, ми збагатилися досвідом, який мусить стати основою для подальшого поступу», — наголосив Президент України..

Юліана ШЕВЧУК.

Тарас зняв свою смерть

Коли Тарас Процюк їхав на свою першу війну, досвідчені фронтові оператори «благословили» його наукою: завжди тримай камеру ввімкнутою. В тебе можуть стріляти, і ти повинен це зняти. Цей жорсткий урок став незмінним правилом телеоператора Процюка: воєнні жахи, які ми бачили його очима, знімала завжди готова «до пострілу» камера. Може, саме тому здавалось, що записує горе і кров не технічний витвір людської думки, а оголена до правди Тарасова душа. Він не вимкнув камери і тоді, коли американські танки наблизилися до готелю «Палестина». І вона з технічною слухняністю зафіксувала постріл, який став останнім воєнним епізодом у його житті, в його останній на цім світі війні. Тарас зняв свою смерть...

І ми побачили її в кадрах, прокручених на вечорі, присвяченому пам'яті Тараса Процюка. Танк-убивця, вогонь, мерехтіння екрана... І — усміхнене обличчя українського журналіста: таким іронічно-веселим він запам'ятався друзям, колегам, знайомим. Вони один за одним піднімалися на сцену Будинку вчителя, щоб розповісти про Тараса щось своє. Одним заважали говорити сльози і спазми в горлі від стримуваного ридання. Іншим хотілося в Тарасові показати й себе... Напевно, живий Террі зніяковів би від переживання перших і поблажливо-іронічно поставився до «засвітки» других. Та, мабуть, і сам не втримався б від сліз, якби почув слова батька, вбитого горем Степана Даниловича:

— Ви втратили друга. Це велике горе. Але у вас ще будуть друзі, кращі чи гірші за Тараса. Ми із синовою смертю втратили все: нашу радість, нашу надію, нашу опіку. Він завжди казав нам з матір'ю: не переживайте, я вас виручу... Виручив. Всі війни об'їздив, приховуючи від нас свої поранення і контузії, приховуючи свої «гарячі» відрядження за телефонними повідомленнями про «перебування на теплих островах». І тільки «перебування» в холодній цвинтарній землі приховати не зміг...

Вшанувати пам'ять Тараса прийшов численний десант з «Рейтера». Приїхав навіть колега українського телеоператора з Багдада. Від імені всіх акредитованих там журналістів він уклонився батькам, дружині, сестрі, родичам Тараса і його рідній землі, яка «народила таку теплу, таку світлу людину».

Керівники «Рейтера» запевнили, що «не залишать родину загиблого репортера без підтримки. Це — правила інформаційної агенції». Але чи спокутують вину американці? Таке питання також лунало на вечорі. Вояки США, не бачачи перед собою ворога, бо армія Хусейна начебто розбіглася, «зі страху за один день знищили «дружнім вогнем» тележурналістів кількох каналів, перших-ліпших, які потрапили їм у приціли».

Тому всі оптимістичні новини з місця тимчасової дислокації наших «хіміків» не можуть перекреслити нашої тривоги за їхню безпеку.

Людмила КОХАНЕЦЬ, Володимир КОРКОДИМ.

Захистити потерпілих, убезпечити від подібного в майбутньому

Таким був лейтмотив парламентських слухань «17-та річниця Чорнобильської катастрофи. Досвід подолання».

*До учасників слухань із вступним словом звернувся Голова Верховної Ради **Володимир ЛИТВИН**.*

Проведенням цих слухань ми віддаємо також данину пам'яті і шани тим, хто пожертвував собою в ті трагічні дні, заслонивши світ від небаченого лиха, і пішов з життя, втратив здоров'я від дії руйнівних чинників Чорнобиля, наголосив Володимир Литвин.

Події, початок яким поклала ніч на 26 квітня 1986 року, поділили, як колись війна, всю історію України. Відтоді наші люди звикли до такого часового визначення: «до Чорнобиля» і «після Чорнобиля».

Чорнобильська катастрофа для України — це майже 12,2 мільярда доларів США, витрачених на ліквідацію наслідків з державного бюджету (5,7 мільярда за 1986—1991 роки — наша частка в союзному бюджеті і 6,5 мільярда з державного бюджету України за 1991—2002 роки).

Протягом останніх 12 років Україна несе цей свій хрест, цей непідйомний тягар одна. Вона самостійно фінансує роботи з подолання наслідків катастрофи — питома вага витрат на ці цілі становить майже п'ять відсотків від видаткової частини державного бюджету.

Хоч як доводиться скрутно, але зроблено вже багато. Багато, проте далеко не все — коло нерозв'язаних або не до кінця розв'язаних проблем залишається ще дуже і дуже широким, продовжив глава парламенту.

Сьогодні ми за всього бажання і всього старання просто не в змозі забезпечити фінансування пов'язаних з цим потреб. А це означає, крім усього іншого, що необхідно концентрувати зусилля на найкритичніших напрямах та точках їх прикладення, робити серйозні і відповідальні висновки з уже допущених помилок та прорахунків.

Насамперед варто сказати про мораторій на будівництво атомних електростанцій, встановлений Верховною Радою Української РСР 2 серпня 1990 року. Ухвалене під впливом почуттів, які особливо гостро переживала тоді країна, таке рішення не було до кінця продумане і виважене.

Ось лише окремі аспекти ціни цього мораторію для України: народне господарство не одержало майже 6 млн. кіловат передбачених потужностей. А тим часом, за експертними оцінками, затримка із уведенням у дію електропотужностей 1 млн. кіловат тільки на один рік коштує зменшення національного доходу на 2 млрд. крб. (у цінах 1984 року).

Далі Голова Верховної Ради зазначив, що збитки від запровадження мораторію на введення в дію нових атомних енергоблоків перевищили за 10 років 120 млрд. крб. (у цінах 1984 року — 168 мільярдів доларів США). Для порівняння: це два з половиною обсяги валового національного продукту, виробленого Україною за 1997 рік.

Хоча мораторій пізніше було скасовано, ядерна галузь та економіка загалом зазнали величезних і незворотних втрат. Крім того, про що сказано вище, ми втратили будівельно-монтажний комплекс галузі, який був чи не найкращим за часів Союзу; практично припинили діяльність науково-проектні інститути, і як наслідок — на сьогодні практично нічого нового не спроектовано.

На сьогоднішніх слуханнях і у практичній роботі нам треба уникати двох крайніх і діаметрально протилежних підходів, наголосив глава парламенту.

Перший: приймати економічно необґрунтовані, а отже, нереальні рекомендації та рішення. Такі жести — якщо хочете, «на публіку» — вже не сприймаються і нічого, крім роздратування та протесту, в людей не викликають.

Приблизно такий само за результативністю підхід, сутність якого можна сформулювати так: раз бракує коштів, то нічого сушити голову — це як війна, що все, мовляв, спише.

Не хотів би повторюватися, але, як мені здається, на основі минулого досвіду подолання наслідків Чорнобильської катастрофи ми повинні ще раз з максимальною увагою переглянути весь реєстр державних пріоритетів у цій сфері з урахуванням того, що вже зроблено і що не терпить зволікання нині. І відобразити це в Рекомендаціях, які допоможуть орієнтуватися в подальшій роботі.

Хотів би сподіватися, що все те, що ми сьогодні скажемо, буде з увагою і розумінням сприйняте і українським урядом, і нашими іноземними гостями.

Держава відповідає за створення безпечних і нешкідливих умов життя та праці, наголосив з парламентської трибуни Міністр з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Григорій Рева. Він підкреслив, що Україна дбає про комплексне розв'язання завдань з охорони здоров'я потерпілих, використання забруднених територій та соціального захисту людей, повного відшкодування шкоди особам, які потерпіли від Чорнобильської катастрофи.

Міністр вважає, що наявна законодавча база забезпечує соціальний захист чорнобильців. Загалом за період з 1990 року в нормативно-правовому полі з цих питань прийнято майже 800 законодавчих актів та документів, які дають змогу регулювати різні аспекти життєдіяльності громадян України у зв'язку з Чорнобильською катастрофою.

На початок нинішнього року заборгованість, пов'язана з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи та соціальним захистом населення, становила 729,3 млн. грн., зокрема 634,6 млн. грн. — за статтями соціального захисту. Про це заявив перший заступник голови Комітету ВР з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Іван Заєць.

За словами депутата, Чорнобильська будівельна програма профінансована в 2002 році на 26,5 відсотка річного обсягу. Бюджетні призначення на будівництво житла для відселення постраждалих громадян у 2002 році виконано на 19 відсотків. Є заборгованість з виплат компенсацій за втрачене нерухоме майно — більш як 14 млн. грн.

Депутат наголосив, що жодні реформи не будуть ефективними, якщо влада не вирішить питання ліквідації впродовж півтора року всіх заборгованостей з чорнобильських програм, зокрема в соціальній сфері. Це — питання довіри до влади. На думку І. Зайця, такі зобов'язання Кабінет Міністрів має викласти в Програмі своєї діяльності, яку ВР обговорюватиме 16 квітня.

На парламентських слуханнях «17-та річниця Чорнобильської катастрофи. Досвід подолання» виступили науковці, громадські діячі, політики. Наголошувалося на необхідності убезпечення держави від подібних катастроф у майбутньому, створення надійного механізму подолання наслідків Чорнобильської і водночас створення потужної енергетичної бази країни.

Міністр з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Григорій Рева.

Фото Юрія ІЛЬЄНКА (Укрінформ).

У ФРАКЦІЯХ ТА ГРУПАХ

З Президентом не згодні, але готові теледебатувати

Політична реформа в Україні назріла... Система влади, що склалася нині, є головним гальмом ефективного соціально-економічного розвитку, причиною політичної кризи, духовного занепаду. З такої однозначної констатації фактів виходять чільники опозиційних політичних сил, представлених у парламенті, які підписали Меморандум щодо політичної реформи. Особи, котрі підписалися під документом, — лідери «Нашої України», БЮТу, СПУ, КПУ: Віктор Ющенко, Юлія Тимошенко, Олександр Мороз, Петро Симоненко — на прес-конференції у приміщенні ВР пояснили, що вони виходять із необхідності «повернути реформу політичної системи в публічне, законне русло».

Конкретним механізмом для втілення цього задуму вони вважають ухвалене ними ще й адресне звернення до глави держави Леоніда Кучми погодитися на проведення загальнонаціональної дискусії у формі теледебатів з обговорення запропонованої Президентом політичної реформи. Дискутувати вони готові вже в першій половині травня цього року, але за умови участі Президента, Голови ВР, Прем'єр-міністра та керівників усіх фракцій парламенту.

Про що саме у телеефірі казатимуть опонентам власне опозиціонери, неважко здогадатися з самого меморандуму. «Внесені Президентом України Л. Кучмою для обговорення пропозиції щодо змін до Конституції своїм змістом не відповідають інтересам суспільства, ведуть до абсолютизації влади Президента, ліквідації парламентаризму, паростків незалежності судів, дублювання структур та функцій гілок влади, знищують самоврядування», — вказується в документі.

У разі відмови від теледебатів, як наголосили лідери «четвірки», «так зване всенародне обговорення» політичної реформи «перетворюється на ганебний фарс, який розіграють місцеві органи виконавчої влади, дискредитуючи ваші (тобто Президента. — **А. Б.**) пропозиції бездушним і фальшивим одобрямсом».

На прохання журналістів опозиціонери поділилися ще ближчими планами. Оскільки очолювані ними сили в парламенті ставляться до запропонованої програми уряду як до політичного, а не економічного документа, то й відповідно голосуватимуть — залежно від того, як політичні опоненти проголосують за закон про вибори до ВР на пропорційній основі.

Анатолій БЕНЬ.

Стабільність не за сезоном

ЕНЕРГЕТИКА

Мабуть, енергетики знають про весну трішки більше за інших, для них вона означає ще й кінець опалювального сезону. А він пов'язаний з осінньо-зимовим максимумом споживання електричної та теплової енергії. Про таке мудре сплетіння поезії та прози, певно, подумав і Міністр палива та енергетики Сергій Єрмілов, зауваживши, що у його команди фактично дві, а не чотири пори року.

А звітував він перед журналістами про найважчу — осінь і зиму, які на відміну від 2001—2002 років були істотно жорсткіші: середня температура в лютому цього року не перевищувала -7, тоді як торік взагалі мали плюсову, а в березні вона знизилася до 0 градусів. Додайте до цього темпи економічного зростання і уявіть, як мало зростати енергоспоживання, а тепер прислухайтеся до міністра Єрмілова: «Виробництво електроенергії зросло на 12,5 відсотка проти попереднього опалювального сезону. Вперше за часи нової історії України енергетика не вдавалася до примусового обмеження електроспоживання та не спрацьовували протиаварійні системи. Галузь задовольняє потреби економіки та населення і розвивається: у першому кварталі на капітальне будівництво — добудову Рівненської та Хмельницької АЕС, модернізацію Старобешівської, Зміївської, Добротворської ТЕС, будівництво Дністровської й Ташлицької ГАЕС, реструктуризацію об'єктів вугільної галузі спрямовано 720 мільйонів гривень...»

Оновлювати енергофонди, підключаючи їх до постійної частоти струму в 50 Гц і потужності — означає посилювати режимну керованість усієї об'єднаної системи. Перед диспетчерами, яким вдавалося при цьому витримувати нульове сальдо перетоків електроенергії з Росією, варто зняти капелюха. Але важко заперечити Сергію Єрмілову: запорукою стабільної роботи стало поліпшення в сім разів фінансування програм з безпеки підприємств атомної енергетики.

Держсекретар з питань вугільної промисловості Юрій Ященко вважає, що, споживши на 2,2 мільйона тонн вугілля більше, ніж попереднього опалювального сезону, ТЕС повернули багатьом вугільним підприємствам віру в себе. По-перше, спалювали здебільшого вітчизняне вугілля, навіть з урахуванням півторамільйонного додатку до плану. Мінпаливенерго, до речі, сподівається, що з наступного року енергетика споживатиме здебільшого вугілля власного видобутку, звільнившися від пут імпортованого природного газу. По-друге, і це головне — розраховувалися з вугільними підприємствами набагато краще, ніж раніше. Бо колесо закрутилося в бік генерації, щойно рівень розрахунків обленерго за куплену в ДП «Енергоринок» електроенергію почав зростати, сягнувши наприкінці року 93,2 відсотка (проти 38,1 відсотка в попередньому сезоні). Це дало змогу виробникам електроенергії в лютому 2002 року повністю розрахуватися за спожите вугілля, а в березні навіть розпочати своєрідну передплату енергетичного та коксівного вугілля.

Питання, чи виправдає надії споживачів реформа у вугільній галузі, зокрема створюване підприємство «Укренерговугілля»? На переконання міністра, виправдає, оскільки 11 з 20 новостворених державних підприємств уже демонструють ознаки фінансового оздоровлення.

Сергій ВЛАД.

СПОРТ

Лише результати

Баскетбол. Чемпіонат країни. Жінки. Плей-оф. 1/2 фіналу. Перший матч. **«ТІМ-СКУФ» (Київ) — «Чайка» (Бердянськ). 95:62.**

Футбол. Першість країни. Перша ліга. 23-й тур.

«Красилів» — «Арсенал». 0:0. «Система-Борекс» — «Спартак». 0:0. «Вінниця» — «Сокіл». 1:0. ЦСКА — «Закарпаття». 3:2. «Борисфен» — «Полісся». 2:1. «Карпати-2» — «Прикарпаття». 3:1. «Шахтар-2» — «Сталь». 0:0. «Миколаїв» — «Нафтовик». 0:0. «Зірка» — «Динамо-2». 3:1.

«Зірка» — 45 очок, «Динамо-2», «Борисфен» — по 42, «Сталь» — 38, «Миколаїв» — 35, «Красилів», «Закарпаття», «Шахтар-2» — по 32, «Нафтовик», «Вінниця» — по 31, «Полісся» — 30, «Арсенал», ЦСКА — по 27, «Система-Борекс» — 23, «Спартак» — 22, «Карпати-2», «Сокіл» — по 19, «Прикарпаття» — 18.

Захищати людей краще спільно

ВАЖЛИВО

Глава Закарпатської державної адміністрації Іван Різак підписав розпорядження «Про посилення соціального партнерства з профспілками області».

Відповідно до статей 6 і 39 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», законів «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» і «Про колективні договори та угоди» районним державним адміністраціям, міськвиконкомам доручено всебічно сприяти профспілковим органам у створенні первинних профспілкових організацій на підприємствах та в організаціях області незалежно від форми власності, в укладенні колективних договорів й угод для посилення захисту трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників, удосконаленні соціального партнерства між місцевими органами виконавчої влади, роботодавцями та профспілками.

Рекомендовано запровадити проведення спільних засідань колегій районних державних адміністрацій з профспілковими органами на місцях із розгляду й розв'язання життєво важливих питань: поліпшення зайнятості населення, охорони праці, своєчасної виплати заробітної плати, оздоровлення трудівників та членів їхніх сімей тощо.

Державній інспекції праці області, головному державному інспекторові праці, начальникові теруправління Держнаглядохоронпраці, службі посередництва та примирення запропоновано спільно з представниками обласної ради соціального партнерства перевірити до 15 червня 2003 року виконання розпорядження.

Редакція звернулася до голови ФПУ, **народного депутата Олександра Стояна** з проханням прокоментувати такий підхід до соціального діалогу. Ось що він сказав:

— Ні для кого не таємниця, що багато власників не бажають мати на підприємствах профспілкові організації, які представляють інтереси найманих працівників відповідно до Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності».

Якщо профспілкової організації немає, то підприємець чи керівник може одноособово звільнити того чи іншого працівника з будь-якого мотиву. А коли профспілкову організацію створено, то звільнити працівника можуть тільки за згодою профкому.

Працівник стає беззахисним також за умови, коли на підприємстві не укладено колективний договір. Саме цим документом регулюються норми оплати та охорони праці, відпочинку й ін.

Тому вважаю, що ініціатива глави Закарпатської облдержадміністрації Івана Різака про соціальне партнерство з профспілками області корисна для посилення захисту працівників підприємства та організацій усіх форм власності.

У даному разі йдеться не про втручання державних органів у роботу профспілок, а лише про спільне розв'язання життєво важливих проблем.

Такий підхід держадміністрації до соціального діалогу можна тільки вітати. Якщо ініціативу закарпатців підтримають в інших регіонах, впевнений, проблем поменшає.

Яків ГАЛЬЧЕНКО, Петро ШВЕЦЬ.

ФОТОФАКТ

Співробітники комерційних банків з питань організації охорони вдосконалили свої знання під час семінару в столичному Центрі банківської безпеки Департаменту державної служби охорони при МВС України.

На знімку: «зловмисники» під наглядом директора Науково-інженерного центру випробувань виробів і матеріалів захисту Андрія Сабліна **(праворуч)** зламали сейф за хвилину і двадцять секунд.

Фото Олексія ШИБАНОВА (Укрінформ).

ТРАДИЦІЇ

Подайте на сорочку

Понад дві тисячі експонатів — виробів з дерева, тканини, металу, кераміки, знарядь праці, писанок тощо — зібрано в навчально-науковій лабораторії етнології Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету.

З 1996 року її незмінним керівником є викладач народознавства кандидат філологічних наук Танасій Колотило. А почалося все з ткацького верстата, виготовленого батьком Танасія Івановича та квітчастого буковинського килимка-скорцарика, зітканого на ньому матір'ю.

Разом зі студентами Колотило щороку вирушає в етнологічні експедиції. Селяни Суржинець та Лип, Гути Чугорської та Каветчини, Збруча та Ластівець охоче віддають студентам домашнє начиння, яке вже збиралися викинути, наспівують на диктофон пісні, начитують перекази, обряди, повір'я, тости і молитви...

Усе в лабораторії — від макета печі, знайденої в селі Рункошів, до предметів і речей з дитячого поховання періоду черняхівської культури — служить одній меті: зберегти і навчити сучасників шанувати свою матеріальну та духовну культуру. Тут народжуються наукові, курсові та дипломні роботи, зібрано цікаву народознавчу бібліотеку та понад півмільйона рукописних сторінок фольклору. Цей науковий центр етнології Поділля притягує й учнів місцевих шкіл, особливо тих, хто бере участь у дослідженнях у рамках Малої академії наук.

Хотілося б, щоб свою стежку сюди протоптали і бізнесмени. Можливо, тоді не копіювали б сліпо іноземні вироби, а дотримувалися традицій. Звісно, такі гості не проминули б і скарбнички з написом «Подайте на сорочку!», що стоїть біля входу.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Яма на злітній смузі

НАМІРИ

(Початок на 1-й стор.).

Підмінити імпортом намагаються літаки Ан-140, Ан-70, Як-130... Реалізація таких планів Кабінету Міністрів поставила б під загрозу також підготовку до виробництва Ан-148 і Ту-334.

— Якщо завезуть в Україну іноземну техніку, ми зупинимося, — заявив В'ячеслав Богуслаєв, голова правління ВАТ «Мотор Січ», яке разом з ЗМКБ «Прогрес» бере участь у розробці й виробництві цих крилатих машин.

ДОВІДКА. ВАТ «Мотор Січ» — це вісім спеціалізованих машинобудівних заводів на території України, близько 300 млн. доларів річного обсягу виробництва, 80 тисяч кваліфікованих спеціалістів. У продукції підприємства мають потребу в 105 країнах світу.

— Важко пояснити ситуацію, що склалася, — зазначив В'ячеслав Богуслаєв. — У той час, коли наші правителі планують ввозити до України іноземну цивільну авіатехніку за нульовими ставками, над українськими підприємствами просто знущаються: податок на додану вартість не повертають, жодних пільг не надають (навіть ВКБ, які провадять нові розробки). На 1 січня 2002 року нашому підприємству, наприклад, борг неповернутого ПДВ становив 6 мільйонів гривень, протягом минулого року він зріс до 21 мільйона. Справді, після багатьох запевнень державних мужів про всіляку підтримку розвитку національного літако-та авіадвигунобудування такий «протекціонізм» стосовно до вітчизняної високотехнологічної галузі інакше як ударом у спину не назвеш. Але це не лише престиж держави, а й тисячі робочих місць, втрачена вигода у вигляді багатомільйонних (у доларах) контрактів, нарешті.

Так, той самий літак Ан-148, альтернативою якому, на думку уряду, мають стати західні авіалайнери, — це машина з високим ступенем затребуваності. За словами В'ячеслава Богуслаєва, в багатьох країнах світу сьогодні працюють над тим, щоб створити подібний літак місткістю 50—70 пасажирів, котрому «по крилу» і 6, і 9, і 11 тисяч кілометрів. Інші поки що тільки замислюються, а ось Україні, в якої Ан-148, що називається, на виході, такий літак... не потрібен! Якщо так справа піде й надалі, зовсім не виключено, що невдовзі наші співвітчизники літатимуть тільки на імпортній авіатехніці.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя.

ЗНАЙ НАШИХ!

«Білі береги» вийшли на Європу

З VI Міжнародної спеціалізованої виставки, яка проходила у столиці, сировари Шосткинського міського молочного заводу привезли повний комплект нагород — дві золоті, срібну та бронзові медалі. Смак продукції шосткинських молочників належно оцінили і фахівці, і споживачі. Справжнім «орденоносцем» став твердий сир «Російський», котрий на різних виставках і конкурсах завоював десять медалей.

Але найпрестижнішою для шосткинської торгової марки «Білі береги» став міжнародний сертифікат якості. Саме він дасть змогу сироварам відправляти свою продукцію на закордонні ринки з найменшими перешкодами.

Владислав ЖМУРКОВ.

І знову наш електровоз помчить вперед

Розпочалися випробування другого українського магістрального залізничного електровоза ДС-3, створеного Дніпропетровським науково-виробничим об'єднанням електровозобудування. Колектив підприємства нещодавно дав путівку в життя першому вітчизняному електровозу ДЕ-1, який успішно зарекомендував себе на залізницях України.

Новий же призначений насамперед для швидкісних — 120—140 кілометрів на годину — пасажирських перевезень. Завершити випробування електровоза планують на початку літа. А перша дослідно-експлуатаційна поїздка має відбутися в серпні нинішнього року оновленою швидкісною залізничною магістраллю з Дніпропетровська до Києва.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

РАБСИЛА

Із заробітків — на «швидкій»

У Ратнівській районній лікарні на Волині закінчилися заробітки для 47-річного Михайла Швеця з Хмельниччини. Працюючи в Білорусі на підлорами, найманець одержав опіки третього ступеня. І тепер він очікує операцію з пересадки шкіри.

Михайла можна назвати заробітчанином зі стажем. Понад двадцять років він «шабашив» лісорубом в Архангельській області Росії. А торік поїхав здобувати копійчину до Білорусі. Тут зводив комфортабельні особняки для «нових білорусів». Згодом найнявся до брестського бізнесмена, який торгував лісом. І почав мозолити руки на віддаленому тартаці.

Однак принадливі заробітки обернулися справжньою кабалою. Господар усіляко обділяв заробітчан, не виплачував обіцяної зарплати. Щоб здешевити виробництво, змусив найманців усі навантажувальні роботи виконувати вручну. Він обманом вібідрав паспорт у Михайла і фактично прирік його працювати за харчі. Деколи виплачув мізерну зарплату у 15—20 тисяч «зайчиків» (близько 7—10 доларів США). А коли Михайло нагадував про достойну договірну плату, хазяїн відповідав: «Навіщо тобі гроші? Ти їх все одно проп'єш. Нехай у мене полежать...»

Лихо спіткало на початку лютого нинішнього року. Щоб зігрітися, Михайло посеред лісу розпалював «буржуйку». Раптовий вибух — і вогонь обпалив ноги. Синтетичні спортивні штани миттєво розплавилися і прилипли до шкіри... Спочатку Швеця відвезли до тамтешньої лікарні. Однак у Білорусі іноземцям не надають медичну допомогу безплатно. А викладати гроші на лікування наймита господар відмовився. Тому відвіз його до себе додому, де травмований пролежав тиждень. Допоки господар не зв'язався з консулом України у Бресті, який домовився з керівництвом Ратнівського району на Волині, щоб ті вислали до кордону медичне авто і доставили потерпілого співвітчизника до лікарні. Через день заробітчанина відправили на батьківщину. Щоправда, на дорогу білоруський бізнесмен дав Михайлові аж 10 тисяч рублів, тобто п'ять доларів. А ось шоферові, якого найняв відвезти українця до кордону, заплатив учетверо більше.

Обпечений Михайло у доволі тяжкому стані потрапив до Ратнівської лікарні. Через тиждень за Швецем прибула карета «швидкої допомоги» з Хмельницької обласної лікарні. Нині хмельничанин думає, де взяти грошей, щоб залікувати рани від звабливих закордонних заробітків.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

ПЛАТНЕ ЗДОРОВ'Я В СФЕРІ ПОСЛУГ

■ ***Аптечно-лікарняний репортаж***

Ліки для народу, дилетантів і ділків

В черговий раз іду до аптеки. Мене не полишає відчуття, що вже третій місяць поспіль я працюю саме на неї. Спочатку перша хвиля грипу, потім — друга. На гребені цих інфекційних штормів то разом, то поодинці хворіють діти. Надворі весна, а тортури нежитем, бронхітом і отитом тривають.

В аптеці — черга. Це вже звичне явище для нашого спального району. Всі запитують стандартний набір препаратів. Хтось із покупців жартує, мовляв, це фармацевти вигадали грип, щоб збільшити обсяги продажу ліків.

— Мені, будь ласка, умколор, амброксол і аскорбінку...

Забираю пакетик з покупками, що стали мені в сорок гривень. Минулої зими все це коштувало упівтора разу дешевше. Щоправда, сусід-пенсіонер стверджує, що й нині можна купити той-таки рослинний антибіотик умколор (він ефективний і практично безпечний для дітей) за 20 грн., а не за 32. Але для цього потрібно їхати в аптеку на другий кінець міста. Та й сироп від кашлю Борщагівського хімфарму вийде на дві-три гривні дешевше, якщо з'їздити до фірмової аптеки заводу. Але часу немає.

Є, щоправда, ще один варіант. Не бігати по аптеках, а купувати ліки просто в кабінеті лікаря. Цей сервіс міцно увійшов у медичну практику. Ним ми вже скористалися, на жаль, безрезультатно. Для хворої дитини. ...На прийомі отоларинголог порекомендував краплі в ніс за 20 гривень і таблетки з «унікальним комплексом вітамінів та мінералів», запевнивши, що це саме те, що допоможе доньці позбутися хронічного риніту. А через тиждень після прийому придбаних препаратів, я повела дитину до фахівця в Охматдит. Він подивився і поставив діагноз — гайморит. З'ясувалося, що районний «не тим лікував», і ми згаяли час і запустили хворобу.

— Що ж, кожний лікар лікує по-своєму, — заспокоїв охматдитський і дав направлення до стаціонару.

Але ж цього могло й не бути...

Офіційно

Нещодавно в Міністерстві охорони здоров'я України відбулася нарада, головною темою якої було створення державної програми забезпечення населення лікарськими засобами. Цей документ має гарантувати народові доступність медпрепаратів, їхню якість і безпечність. Домогтися конкретики від медичних чиновників з даного питання так і не вдалося. Крім загальних фраз і тез, журналісти нічого не почули. Мабуть, ці благородні наміри забезпечити народ ліками відображені лише в концепції. Щоправда, деяку ясність вніс академік АМН України Олександр Возіанов, що був присутній на конференції. Він зазначив, що мета цієї програми — розробити національну фармакологічну політику, в рамках якої незабаром має бути розроблено спеціальний перелік українських препаратів і стандарти лікування. Ці ліки випускатимуть наші фармпідприємства (всього в Україні їх 150, з яких сім мають національний стандарт якості GMP). Ті препарати, котрих вітчизняна фармакологія не може випускати, вироблятимуть на спільних підприємствах чи закуповуватимуть за кордоном.

А поки що

За даними деяких економічних видань, імпорт на український ринку ліків становить 46 відсотків загального обсягу фармпродукції. І хоча кілька місяців тому міністр економіки України, озвучуючи плани Кабміну, заявив, що найближчим часом вітчизняні препарати подешевшають майже на 25 відсотків, реально ціни на ліки зросли. Фахівці пов'язують це зростання з 30-відсотковою аптечною фіксованою націнкою, що її встановили, а точніше, відновили, минулого року. Через це аптекам вигідніше реалізовувати дорогий імпортний асортимент, ніж вітчизняний.

В аптечній системі немає правил обігу ліків: займаючись самолікуванням, хвора людина йде одразу до аптеки, обходячи лікаря. І тут актуальним стає питання безпеки. Адже, за даними спеціальних досліджень, у 60 відсотках випадків відвідання лікарів не закінчується випискою класичного рецепта (на бланку, з печаткою і підписом). І тут на «допомогу» приходить реклама. Під її впливом населення не лише витрачає гроші, а й поповнює армію хронічних хворих. При цьому ніхто ні за що не відповідає.

Ольга ВІТЕР.

ПОЛІТИКА

На електоральному морі поки що помічено штиль

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

Протягом усієї своєї багатовікової історії людство створювало прості й ефективні механізми «очищення влади», одним з яких є вибори. Період підготовки до них вважають найвідповідальнішим, оскільки спочатку йде боротьба за вуха виборців, потім — за їхні душі, для чого в хід пущено особливі технології. Поступово політичні пристрасті розпалюються, рух партій активізується, та й виборець здебільшого «рветься в бій», нарешті визначившися зі своїми політичними симпатіями. В одному разі він стає на бік опозиції, вважаючи: що вона сильніша, то слабша влада, в другому — залишається на боці партій влади, цілком упевнений: що більше сил навколо них згуртується, то міцніша буде ця сама влада. Вона сильніша — країна багатша.

У комуністів «зброя» така, як раніше

До виборів ще далеко, але деякі прогнози, здається, зробити вже можна. Цілком імовірно, що Комуністична партія України такої кількості виборців, як раніше, в Луганській області, на жаль, не набере. Традиційно регіон ще називають «червоним», але ці «червоні» вочевидь починають здавати свої позиції. Торік, наприклад, за порушення статутних вимог з Компартії по області було виключено 320 осіб, частина з яких перейшла на бік соціалістів. Менше вірних ленінців обрано й до органів місцевої влади. Так, у Луганській міській раді п'ять років тому їх було тридцятеро, сьогодні тільки дев'ять. Причому, за останніми даними, двоє членів партії вже подали заяви про свій вихід з організації. Менше комуністів сьогодні представлено в органах влади й загалом по області. Цікавий факт: серед народних депутатів від Луганщини у Верховній Раді Компартія має лише одного представника серед мажоритарників, тоді як ще в попередньому скликанні їх було дев'ять.

Як відомо, комуністів здебільшого підтримує населення старшого віку, котре є найактивнішим виборцем. Але, як відзначають луганські політологи, ця підтримка ґрунтується насамперед на привабливості самої комуністичної ідеї. У разі, коли йдеться про конкретного представника партії, люди виявляють здоровий прагматизм й обирають не за партійністю, а за спроможністю людини розв'язувати їхні проблеми в довіреному окрузі. У тому-таки Луганську на нещодавніх довиборах до міської ради комуністи двічі програли, поступившися депутатським мандатом безпартійним. Причому розрив обидва рази був у сотню голосів. Варто розуміти, що комуністи поступово втрачають довіру в луганчан.

Начальник управління з питань внутрішньої політики Луганської міськради Сергій Чебаненко схильний вважати, що міські депутати-комуністи, сьогодні спеціально створюють конфліктну ситуацію у взаєминах з міським головою Євгеном Бурлаченком, щоб, по-перше, звернути на себе увагу, по-друге, через побоювання втратити свої гасла, котрі є їхньою головною політичною зброєю. Річ у тім, що їхня попередня передвиборна програма складалася з тих соціальних питань, багато з яких сьогодні вже розв'язав новий склад міської влади: тепла вода в квартирах є, ліфти починають працювати, робочі місця створюються.

Проте авторитет Компартії серед частини електорату як і раніше високий, комуністи так само мають домінуюче становище в політичному житті області. Але сильною опозицією їх вважати не можна. Взагалі визначити кількість протестного електорату є справою дуже складною. Зважаючи на мітинги протестної сили, останнім часом на вулиці обласного центру виходять приблизно до 500 осіб, головно люди пенсійного віку. Але суспільно значущими фігурами їх навряд чи можна назвати. Вони дотепер психологічно не готові сприймати радикальні зміни в країні й не можуть зрозуміти, чому реформуються звичні для них системи життєвих цінностей.

Холдинг, але не вугільний

Політики поки що не визначилися, в якої з політичних сил друге домінуюче становище в області. Одні схильні вважати, що більш значущу силу являють партії влади, до того ж не сама влада має активних прихильників, а окремі її представники. Наприклад, колишній генеральний директор холдингової компанії «Ровенькиантрацит» Костянтин Астров-Шумілов, котрий сьогодні пішов у владу. На парламентських виборах його перемога була беззастережною. Саме такі люди, що мають авторитет і довіру виборців, перемогли в мажоритарних округах. У цьому сенсі партії влади справді можуть розраховувати на друге місце. Водночас у Луганській області значно зросла чисельність обласної організації СДПУ(о). І не лише чисельність, а й довіра до неї з боку виборців, яка пов'язана з надіями. Есдеки роблять конкретну роботу — створюють робочі місця, допомагають розв'язувати соціальні проблеми, підтримують бізнес. Серед соціал-демократів є багато впливових людей, що займаються серйозним виробництвом. Таких, наприклад, як Олександр Паршин.

Партійну структуру СДПУ(о) часто порівнюють з могутнім холдингом, вона простежується й у Луганській обласній організації. Висока державна посада головного соціал-демократа країни Віктора Медведчука звичайно впливає на ставлення до його партії перших керівників області. Принаймні зовні воно виявляється з позитивного боку. Сказати більше поки не беруся.

...та інші

Повільно, але впевнено на передові позиції в області виходять і соціалісти, відвойовуючи в комуністів, а часом і в соціал-демократів певні політичні ніші. Луганська міська організація Соцпартії вже налічує 1 300 осіб, тоді як чисельність комуністів міста не дотягує до 570. Сьогоднішні соціалісти вже не мають вигляду таких ортодоксів, як раніше, тому вони й стали привабливіші для тих, хто визначається у своїх політичних симпатіях.

А ось прихильників Юлії Тимошенко в області слід шукати серед військових, шахтарів і просто чоловіків, яких вирізняє радикальний настрій і яким дуже важливо мати свого героя. Або героїню. Для одних це Наталія Вітренко, для інших — Юлія Тимошенко. Партії цих жінок-політиків в області не численні й не сильні. Можна припустити, що вони не одержують достатнього фінансового підкріплення на місцевому рівні, тому не мають змоги розвиватися такими темпами, як, скажімо, соціал-демократи.

До речі зазначимо, що Сєвєродонецьк — одне з великих промислових міст Луганщини — дає найвищий результат стосовно підтримки національно-демократичної ідеї. Населення міста має високий інтелектуальний рівень, у ньому багато вихідців із Західної України, людей з радикальними настроями. Найпопулярніший тут Віктор Ющенко. Але думки розділилися. Якщо Юлія Тимошенко є прикладом непримиренного борця (а виборці поважають її саме за це), то Ющенко викликає симпатії в інтелігенції міста, яка по-своєму оцінює його функціональний рівень.

Передбачається, що на наступних виборах у Партії зелених в області знову буде високий рейтинг, вона навіть може розраховувати на п'яте місце. Питання екології для шахтарського регіону — одні з найскладніших. Реструктуризація вугільної галузі наробила багато лиха. На цій хвилі політики й будують свої програми, що мають у населення велике схвалення.

Один відомий український політик якось сказав, що народ — це жерстина, яку можна згинати. До якоїсь міри це порівняння можна застосувати щодо сільського виборця. Багато в чому його симпатії до партій залежать від позиції місцевих керівників. Ті зазвичай орієнтуються на Аграрну партію, отже, селяни голосують за неї. Скажуть їм голосувати за яку-небудь «сонячну» партію — «сонячний» результат і вийде. Одне слово, достеменно визначити політичні погляди сільського населення дуже проблематично.

Що стосується Української народної партії, то її обласна організація відрізняється ініціативою в галузі проведення різних протестних заходів з елементами шоу. Вони досить видовищні, але збирають невеликі аудиторії. Проросійське населення національну ідею приймає дуже обережно.

Партії — без рупора, шахтарі — без підтримки

Під час підготовки до парламентських виборів в області було зареєстровано 13 партійних газет. Сьогодні тут виходить лише три політичні видання: друкований орган комуністів «Советская Луганщина», «Социал-демократ» і газета «За социальную защиту», яку випускає Партія вкладників. Регулярно — тільки «Советская Луганщина», інші роблять перерви, пов'язані з дефіцитом фінансування. З газет, що найближчі соціал-демократам, можна назвати «Слово и дело», яку випускає обласна Асоціація директорів, заснована соціал-демократом Олександром Паршиним. Але яскравого партійного забарвлення видання не має. Обласна організація Соцпартії, яка мала свій друкований рупор, поки що переживає фінансові проблеми.

Джерела фінансування партій в області, зрозуміло, не афішують. Партійні керівники на цю тему говорити відмовляються. Можна лише припустити, що в окремих випадках ці лідери є помічниками народних депутатів і одержують гроші з державного бюджету. Але це тільки припущення.

Луганщина завжди асоціюється із шахтарським рухом, і залишити без уваги цю тему немає як. Експлуатуючи шахтарські протести, можна заробити політичні дивіденди. Проте в області немає такої політичної команди, котра взяла б на себе організацію шахтарського руху. Щоправда, кілька років тому краснодонських шахтарів активно підтримувала обласна організація СДПУ, але ці соціал-демократи малочисельні й активність їх тримається здебільшого на двох-трьох лідерах партії.

Одне слово, на електоральному морі Луганщини поки що штиль.

Алла АНТИПОВА.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

ОФІЦІЙНО

Заява блоку «Наша Україна»

Про порушення законодавства України в питаннях оплати праці працівників освіти, науки, культури та охорони здоров'я

Інтелектуальний потенціал нації, який формує освітньо-професійний рівень населення, закладає базу високотехнологічного розвитку економіки, забезпечує конкурентоспроможність українських товарів, міжнаціональні зв'язки, турбується про здоровий спосіб життя та лікування людини, збереження природи, досягнення сталого розвитку нації, вимушений виживати на мізерну заробітну плату. Діяльність Кабінету Міністрів України засвідчує, що гуманітарні галузі не є пріоритетними в урядовій політиці.

Оплата праці перестала виконувати свою відтворювальну функцію.

Працівники освіти, науки, культури та охорони здоров'я опинилися за межею бідності в державі, яку можна вже назвати поліцейською тільки через те, що охоронець музею, отримує вп'ятеро більше, ніж кваліфікований співробітник того самого музею.

Працівники гуманітарних галузей за мізерних зарплат працюють на 0,75—0,25 частини ставки, отримуючи зазвичай по 20—40 грн., кваліфікаційних (посадових) співвідношень не дотримано. У зв'язку з цим ситуація, особливо на селі, критична. Триває цілеспрямована політика, що призводить до морального та інтелектуального зубожіння. Пропагують горілку, цигарки, насилля, принижують жіночу, людську та національну гідність.

А де ж подолання бідності, примноження інтелектуального потенціалу суспільства, забезпечення продуктивної зайнятості?

Фракція «Наша Україна» вимагає:

♦ переглянути пріоритети розвитку Української держави на користь системного, стверджувального гуманітарного сектору;

♦ запровадити оплату праці на основі єдиної тарифної сітки;

♦ ліквідувати заборгованість та підвищити заробітну плату, не скорочуючи чисельності працюючих у бюджетній сфері.

Закликаємо українську владу дотримуватися державницької політики, а не займатися політичною пропагандою.

Стверджуємо, що приведення середнього посадового окладу вчителя до рівня вимог Закону України «Про освіту» є можливим: на першому етапі — вже у 2003 році — до 326 грн., на другому — у 2004 році — до 580 грн.

Рішуче протестуємо проти дискримінації освіти в Україні. Підтримуємо і консолідуємося з учасниками всеукраїнської акції протесту працівників гуманітарної сфери, організованої Центральним комітетом профспілки працівників освіти і науки (15 квітня 2003 року в м. Києві).

Влада зобов'язана дотримуватися конституційних принципів та законодавства і нести відповідальність за свої дії перед народом.

Віктор ЮЩЕНКО,
голова фракції «Наша Україна».

Модель влади, яку вибираємо,-5

МОНІТОРИНГ

Сьогодні завершуємо оприлюднювати дані моніторингу, проведеного нашими власними кореспондентами в регіонах нашої країни. Останнє дослідження громадської думки наших читачів відбувалося в п'яти регіонах — Закарпатській, Львівській, Рівненській, Черкаській областях та в місті Севастополі. Респондентам пропонували відповісти на запитання:

— Чи підтримуєте зміну моделі управління державою з президентської на парламентсько-президентську республіку?
— так;
— ні;
— не визначився;
— свій варіант.

Як і під час попередніх опитувань, більшість наших читачів у цих регіонах налаштована на підтримку політичної реформи. Більш як третина опитаних — **35 відсотків — вважають, що настав час змінити модель управління державою на парламентсько-президентську республіку.** Найбільше прихильників у цієї моделі проживає у Закарпатській області — 40 відсотків закарпатців висловилися за підтримку реформи, запропонованої Президентом України Леонідом Кучмою. Найменше симпатиків у такої моделі управління країною мешкає на Рівненщині — лише 30 відсотків. Прихильники цієї моделі управління державою, за **повідомленням нашого власного кореспондента на Черкащині Лідії Титаренко**, вважають, що «президентська форма правління за десять років показала свою неспроможність побудувати демократичне суспільство, міцну державу. Концентрація влади в одних руках, горезвісна «вертикаль» влади, коли до керівництва областями і районами добирають людей не за їхніми професійними характеристиками, а за особистою відданістю Президенту, породили потворний режим поклоніння одній особі...».

29 відсотків опитаних переконані, що нічого змінювати не треба. Найпалкіші прихильники президентської моделі управління державою проживають на Львівщині — 45 відсотків респондентів. Як **повідомляє наш власний кореспондент Оксана Теленчі**, «Львівщина традиційно тяжіє до «татуся-цісаря». Цей вибір — ірраціональний, існує на якомусь... генетичному рівні. До прикладу, зомбовані червоною загрозою галичани якнайактивніше проголосували свого часу за Леоніда Кучму. Вибір нерідко робиться на ментальному рівні... А тому вони вважають, що Україна має бути президентською республікою, якщо обранець — патріот України». Найменше тих, хто висловився за президентську республіку, проживає на Черкащині — 15 відсотків.

Однак **значна частина наших читачів ще не впевнилася у своїх уподобаннях — 27 відсотків.** Тут також попереду Закарпаття, де ще не визначилися понад 30 відсотків респондентів. Головна причина — байдужість. Одні стверджують, що політикою не цікавляться, інші згадують старе арифметичне правило: від перестановки доданків сума не змінюється. Зрозуміло, це передусім спричинене нелегким соціально-економічним становищем багатьох наших читачів. Як **повідомляє наш севастопольський кореспондент Світлана Калиновська**, опитувані зізнаються: «Ми живемо гірше й гірше. Для простої людини що президентська держава, що парламентсько-президентська — просто гра слів. Якби ми були впевнені, що жити стане ліпше, ми були б, звичайно, «за».

Одначе є й такі, хто **бачить розвиток України за власним сценарієм — 9 відсотків респондентів.** Дехто переконаний, серед них є і колишні політв'язні, що Україні потрібна диктатура. Інші хочуть повернутися до моделі управління державою часів Богдана Хмельницького — Гетьманату. А дехто висловлює думку про необхідність запровадження парламентської республіки, що дасть можливість заощадити мільйони гривень, «котрі нині витрачаються на адміністрацію Президента —дублера Кабінету Міністрів».

Що стосується конкретних змін, то, як **повідомляє наш закарпатський кореспондент Іван Гудзоватий**, на думку мешканців краю, «призначення голів облдержадміністрацій не додає стабільності в діяльності цих органів, особливо тоді, коли ці голови не встигають навіть нагріти крісло, в яке сідають». Окрім того, значна частина опитуваних висловіється проти того, щоб Президент України призначав «силовиків», а в разі запровадження верхньої палати «формувати її... з депутатів-сенаторів, обраних виборцями області».

Володимир КОРОЛЮК.

ГЛОБУС

Є сумніви та суперечки, але настрій сьогодні — святковий

Стародавні Афіни побудуть сьогодні символічною столицею Об'єднаної Європи. На урочистій церемонії біля підніжжя Акрополя глави десяти держав — Чехії, Словаччини, Польщі, Угорщини, Словенії, Мальти, Литви, Латвії, Естонії та Кіпру — поставлять свої підписи під договорами про вступ до ЄС. І з 1 травня наступного року розширений Євросоюз складатиметься з 25 країн із понад 450-мільйонним загальним населенням, а його сукупний ВВП становитиме близько 10 000 млрд. євро.

Ще багато чого треба вирішити для успішного функціонування цього небувалого в історії Європи утворення. Ще працює над майбутньою Конституцією ЄС Конвент, очолюваний французом Жискаром д'Естеном. Не завершено внутрішні реформи, які мають забезпечити безперебійну роботу союзу 25-ти. Попереду в більшості з країн-кандидатів — всенародні референдуми про приєднання до ЄС. Важко відсторонитися і від подій в Іраку, які поставили під знак питання зовнішньополітичну єдність союзу. І так далі. Проте не варто сумніватися, що насамперед святковий настрій, а не сумніви чи суперечки, буде притаманний сьогоднішній, справді історичній, події.

До Афін поїде Президент України Леонід Кучма. Завтра там відбудеться інший, також грандіозний, захід — конференція «Ширша Європа». Зберуться глави або ж їхні повноважні представники з 39 держав-членів та «майже членів» ЄС, наступних у черзі на вступ, країн-сусідів тощо. Саме під останню категорію підпадає поки що Україна. Щодо перспектив, то їх, як здається, найреалістичніше охарактеризував недавно німецький канцлер Герхард Шрьодер: «Ми дійсно повністю підтримуємо процес наближення України до Європейського союзу... Це здійснюватиметься через інструменти нових моделей партнерства. Однак для України через не надто довгий проміжок часу повинна існувати також можливість асоціації». Цілком очевидно, що намагання офіційного Києва отримати асоційоване членство водночас з нинішнім розширенням ЄС навряд чи матимуть успіх: надто довго Україна розчаровувала всіх, хто міг би цьому посприяти, надто мало тепер упевненості в тому, що країна далі рухатиметься європейським шляхом. Саме сьогодні, до речі, в Москві буде представлено концепцію Єдиного економічного простору в рамках створеної нещодавно президентами Росії, України, Казахстану й Білорусі Організації регіональної інтеграції. Такий собі чорний символізм.

Проте сьогодні — загальноєвропейське свято, тож про погане можна не згадувати. Краще спробувати відчути свою, хай і в умовному способі, в перспективі, причетність до цього процесу. Без України Об'єднана Європа не буде довершеною, — так люблять висловлюватися наші державні мужі. Отож-бо. Святкуймо й ми.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

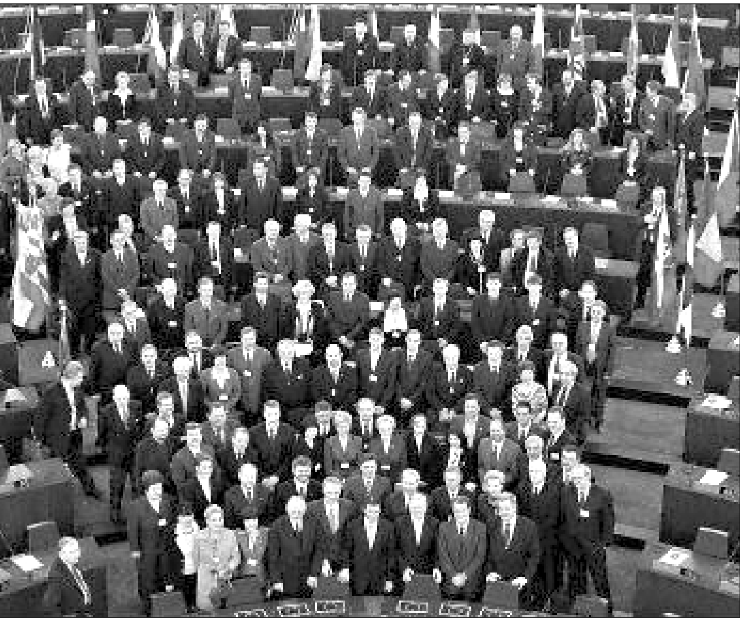
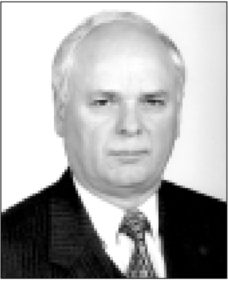

Фото АП.

На знімку: в Європарламенті представники «новобранців» ЄС, оточені 25-ма національними прапорами, фотографуються на радощах після того, як ЄП схвалив приєднання до союзу нової десятки.

В. Дурдинець: «Членство Угорщини в ЄС несе користь і Україні»

Журналісти полюбляють цю дату — 100 днів. Мовляв, ці перші місяці перебування людини на новій посаді особливі. Вже можна робити обережні висновки і певні прогнози. Розмова з Надзвичайним і Повноважним Послом України в Угорщині ***Василем ДУРДИНЦЕМ*** *відбувалася саме по завершенні цих 100 днів. Відбувалася в центрі Будапешта, у престижному районі, куди нині перебралося наше посольство.*

— Коли я сюди приїхав, то був вражений, у якій тісноті працюють наші дипломати. В Угорщині було відкрито перше наше посольство за кордоном. 11 років тому держава справді не мала можливості утримувати престижне дипломатичне представництво. Але нині ситуація змінилася. І знадобилося лише півтора місяця, щоб за рішенням МЗС України розв'язати питання з новим приміщенням під посольство. Щоправда, на цю справу працювала ціла команда дипломатів, не тільки співробітники посольства, а й (відкрию таємницю) навіть їхні дружини. Поки що ми орендуємо це приміщення, але з правом викупу. Тож через рік-два Україна матиме у своїй власності посольство, розміщене в одному з найпрестижніших місць Будапешта. Умови для роботи створено належні. І віддача буде відповідна.

— Обіцянка серйозна...

— Так. Мене нещодавно запитали, чи не надто високий темп ми взяли. Я хотів би порівняти моє бачення, якою повинна бути система роботи посольства, з лайнером. Літак стартує, набирає швидкість, поступово досягає певної висоти і потім переходить на керування автопілотом. Звісно, керівник має стежити, щоб політ проходив успішно. Але потрібні передумови. Відчуваю, що за цей період дещо вдалося зробити, але далекий від думки, що вже час вмикати автопілот. А щодо результативності, то керівництво МЗС оцінює її за такими ознаками: чи забезпечено належний високий рівень авторитету держави, чи по-справжньому захищаються права наших громадян за кордоном.

Інше важливе питання — рівень торговельно-економічного співробітництва. В останні три роки ми маємо дуже позитивну динаміку, щороку товарообіг зростає на 15—20 відсотків. І не в останню чергу завдяки сприянню посольства, бо нам вдалося домовитися про скасування обмежень на імпорт українських товарів в Угорщину. Минулий рік завершився з показником 763, 5 млн. доларів. І нині Угорщина посідає 7-е місце за рівнем товарообігу. Протягом двох місяців цього року спостерігаємо зростання ще на 26 відсотків. Тож маємо всі підстави казати, що 1 млрд. — цифра цілком реальна. Це засвідчили, зокрема, результати шостого засідання міжурядової комісії з питань торговельно-економічного і науково-технічного співробітництва, яке відбулося у Будапешті 21 березня. Під час його роботи схвалено протокол, який стане доброю нормативно-правовою базою для розгортання торговельно-економічного і науково-технічного співробітництва на найближчу перспективу. І ще один аспект. На цьому засіданні було схвалено стратегію двостороннього прикордонного співробітництва. І вона має велику підтримку на рівні наших прикордонних областей. А прикордонне співробітництво, формування цільової комплексної програми транскордонної співпраці — один з наших пріоритетів. До цього кола належить і робота над реалізацією довгострокових спільних проектів міжнародного характеру. Наприклад, розбудова українських та угорських ділянок П'ятого транс'європейського транспортного коридору «Лісабон—Трієст—Любляна—Будапешт—Київ», задіяння потужностей інтегрованих нафтопроводів «Дружба» і «Адрія».

Крім того, торік наші підприємці вперше взяли участь у приватизації угорських підприємств. Тож ми можемо казати, що в Угорщину прийшли українські інвестиції, і є підстави сподіватися, що скоро їх обсяг збільшиться. Це особливо важливо з огляду на входження Угорщини до ЄС. І ми цілком переконані, що її вступ до Євросоюзу несе користь і нашій країні. До того ж Угорщина підтримує приєднання України до СОТ. І на черговому засіданні в Женеві, яке відбулося 24—25 лютого, Угорщина активно й публічно підтримувала наш вступ до цієї організації. Тоді ж таки підписано і двосторонній протокол про доступ на ринки товарів і послуг.

— Плани великі, але за ними — конкретні люди, яким треба зустрічатися, їздити на переговори. І вже з листопада — з візою у паспорті. Чи не зупиниться цей процес на кордоні?

— Справді, вже домовлено на офіційному рівні, що візовий режим буде запроваджено з 1 листопада. Переговорний процес між Україною та Угорщиною про угоду, яка передбачатиме засади нового порядку поїздок громадян України до Угорщини і навпаки, триває вже другий рік. Не хотів би наперед казати, як це питання буде розв'язано. Але Угорщина обіцяє найліберальніший режим, аби новий порядок негативно не позначився ані на двосторонньому співробітництві, ані на звичайних людських контактах.

— І довго чекати результатів переговорів?

— Можливо, остаточне рішення буде ухвалено вже найближчим часом. Наша країна вже готова до запровадження візового режиму. В консульському відділі посольства створено всі умови. Коли тут був Міністр закордонних справ Анатолій Зленко (а саме він відкривав нову будівлю посольства), то сказав, що за рівнем комфорту, оснащеності та презентабельності таких консульських відділів за кордоном Україна ще не мала. У лютому відкрито Генконсульство в Ніредьгазі. Тож, як бачите, підготовка робота ведеться солідна. І, як мені відомо, Угорщиною також.

— На самому початку розмови ви згадували про важливість авторитету держави. Ще донедавна ЗМІ Угорщини будь-якого іноземного злочинця ледь не автоматично називали представником так званої української мафії. На жаль, такі стереотипи нав'язуться в багатьох країнах, наприклад, у Польщі, Чехії. Але в Угорщині вдалося побороти такий важкий стереотип. Поділіться секретом.

— На кожний факт, якщо були такі публікації, посольство негайно реагувало. Розбиралися, хто цей злочинець, чи він громадянин України і, врешті, чи справді він злочинець. До цієї роботи підключалися всі дипломати посольства. З'ясувалося, що деколи публікації були некоректні. Ми розібралися з усіма випадками, що були, наприклад, торік. Зверталися до конкретних ЗМІ, коли була потреба, вимагали спростування. І тенденція змінилася. Таких публікацій нині значно менше. Крім того, про що може йти мова, коли є офіційна статистика. На злочини і правопорушення, скоєні іноземцями на території Угорщини, припадає приблизно 1,5% від усіх злочинів. А на злочини, скоєні громадянами України, 5% від того півтора відсотка.

— І знову про імідж. Дуже бракує Україні іміджу держави, яка може показати культуру європейського рівня. Останнім часом взаємні культурні обміни зменшилися...

— Є підстави так казати. Майже чотири роки два міністерства не могли узгодити план співробітництва. То одні зауваження, то інші. Тож коли ми отримали доопрацьований українською стороною план, я напросився на зустріч з міністром національної культурної спадщини Угорщини паном Габором Гьоргеєм. Відбулася неформальна ділова зустріч у надзвичайно приязній атмосфері. Я відчув велику зацікавленість до поглиблення співробітництва в духовній сфері. І, думаю, скоро цей план буде готовий до підписання.

25 лютого з ініціативи Товариства «Угорщина—Україна» та за підтримки Міністерства національної культурної спадщини Угорської Республіки за участю посольства було відкрито меморіальну дошку нашим музикантам, що виступали в 20—30-ті роки в престижних концертних залах всієї Європи, а також Угорщини. Зокрема, Володимир Горовиць, якого тут називали «Лістом XX століття», викликав тут справжній фурор. Нині пам'ятна дошка — на стіні найзнаменитішого в країні культурно-мистецького палацу «Пешті Вігадо» в оточенні меморіальних стел Ференцу Лісту, Белі Бартоку, Ріхарду Вагнеру. До речі, у вересні відзначатимемо 100-річчя від дня народження цього видатного піаніста.

Слава Богу, нам є що показати Європі. От нещодавно у Будапешт приїздив народний артист України Василь Зінкевич, який виступав на Шевченківському вечорі. Який був резонанс! Ми домовилися, що він підготує концертну програму, і посольство звернеться до Міністерства національної культурної спадщини Угорщини з пропозицією розпочати його гастролями низку виступів наших митців. Звісно, в Україні будуть раді виступам угорських виконавців.

Те саме стосується і Міністерства освіти. Ситуація з планом співробітництва така сама: 4 роки його не можуть узгодити. Я зустрівся із міністром освіти Угорщини паном Балінтом Мадяром. Ця зустріч також була конструктивною й діловою. І угорська сторона вже підготувала і передала нам доопрацьований план співробітництва. Тож сподіваємося, що його скоро вдасться підписати.

А взагалі працювати в Угорщині легко. Бо є обопільна зацікавленість. Хоч би де я був — на зустрічах з керівництвом країни, в адміністрації Президента Угорщини, парламенті, уряді, в Міністерстві закордонних справ, інших міністерствах і відомствах, а також у регіонах країни, з діловими та науковими колами, відчуваю прихильність і зацікавленість Угорщини в розширенні співробітництва з Україною. І саме в цьому роль посольства — сприяти такій співпраці, подальшому її поглибленню, розвитку та ефективності.

Інтерв'ю взяла Наталя ФІЛІПЧУК.

А ЯК У НИХ

Родинне гніздо Куртмайєрів

(Початок у №72 від 15 квітня ц. р.)

У районі Верхньої Баварії землеробство і тваринництво — найпоширеніші види діяльності німецького селянина

Частина 2. Ферма

Усе фермерське господарство Ганса і Ганни Куртмайєрів займає приблизно 800 кв. метрів: великий житловий будинок, два корівники, хлів для відгодівлі бичків, два невеликих телятники.

— Коли я почав самостійно займатися господарством, то, незважаючи на певний опір батька, який був прихильником свинарництва, вирішив геть змінити профіль ферми: виробляти молоко і м'ясо яловичини, — розповідає Ганс Куртмайєр. — Батько казав, що баварці полюбляють лише копчену, варену і особливо смажену свинину, а я, вивчивши ринок, зрозумів, що яловичини поки що в цих краях мало, а попит на неї зростає. Свої перші зароблені гроші я витратив на двох молочних телиць та на будівельний матеріал для невеликого корівника. У нас є ще 2 га лісу, тож довелося його трохи прорідити. Я одразу вирішив зводити хлів щонайменше на 20—30 голів. Треба свої інвестиції вкладати з перспективою, — так нас навчали в сільгоспшколі. Взагалі тут треба вести господарство не тільки, як кажуть, за наукою, а й дослухатися до порад ветеринара, районного агронома. Фермерська інспекція теж спокою не дає.

Комплекс господарчих будівель ніби оточує житловий будинок. Усе компактно, акуратно і продумано. А от корм дійним коровам, як утім, і решті, роздають майже вручну. Корови — чистопородні голштини, але, як каже господар, «нашого, баварського зразка». Вони світло-коричневі, великі, з крутими блискучими боками. Взагалі вельми доглянуті.

— А інакше не можна! — розповідає Ганна. — Щомісяця приїжджає карантинна, ветеринарна служба і починається: а як побілено стелю як підрізано ратиці і навіть як підстрижено чілку. Двічі на день ми обов'язково миємо решітки і застеляємо нову солому. Утримувати корів необхідно лише на такій підстилці — це також незаперечна вимога наших інспекторів. На жаль, у нашому районі немає вільних випасів, і ми тримаємо корів цілий рік лише у стійлі.

— Я сам дою корів, це доволі важко, і ще треба знати секрети, як краще прилаштуватися до доїльного апарата, щоб корова віддавала все молоко. — Підхоплює Ганс, який підійшов до нас, — інакше вона втрачає свою продуктивність. Адже наші корови дають до 10 тис. літрів на рік. Поряд у кімнаті — молокозбірник. Тут охолоджувач на 600 літрів молока. Два рази на день, зранку і ввечері, у нас молоко забирає цистерна. Ми маємо квоту на виробництво 150 тис. літрів молока на рік і ще 50 тис. орендуємо в сусідів. Більше виробляти не можна, за це штрафують. Гарні гроші ми отримуємо переважно за якість молока: у нас його жирність до 4,8 відсотка.

Ми виробляємо не лише молоко, а й м'ясо. Вирощуємо бичків до 18 місяців, більше не можна, вони вже не так ціняться, і здаємо їх на комбінат нашого фермерського акціонерного товариства. Держава дуже нас щодо цього заохочує і підтримує матеріально. Я за кожного бичка отримую за підсумками року до 300 євро доплати, та ще за правильне і здорове утримання і годування тварин теж належить премія.

Для м'ясного поголів'я Ганс Куртмайєр збудував ще один хлів. Тут передбачено все, як і у дійних корів: солом'яна підстилка, похилий збірник гною, але вигул тут вільний безприв'язний, приміщення дозволяє. На м'ясо теж є певна квота. Взагалі хазяїн будь-якої ферми щороку має складати своєрідний бізнес-план свого господарства, і якщо все буде виконано, як передбачено цим планом, то від держави він також отримує доплату.

— Мій план розраховано на 20 років, — продовжує Ганс, — а це й нове будівництво приміщень, кормосховище, і головне — корми. У нас є суворе правило: худоби можна мати лише пропорційно кількості землі, що у тебе є, аби прогодувати вирощеним на ній урожаєм всіх наявних тварин. А ще робоча сила. Нам з дружиною вдвох не впоратися з усією роботою. Потрібна додаткова людина, а це великі видатки: зарплата, медична страховка, податки. Ми підрахували: це виходить 2700 євро на місяць.

Та все одно у Ганса вже є перспективний план розширення ферми, затверджений фермерською радою. Є тут і така. Навіщо ця рада? Насамперед для того, щоб контролювати ступінь інтенсивності ведення господарства, щоб усе відповідало: кількості землі — кількість худоби, продукція, яку виробляють, та її якість, високі санітарні вимоги утримання тварин. І головне — уміння вести грамотне, "помірне" землеробство, не виснажувати землю, а, навпаки, збільшувати її родючість.

Неля ГЛУЗОВА.

Баварія.

(Далі буде.)

Адьє, біфштекс свободи!

Група викладачів німецьких вузів розпочала кампанію за проведення лексичної реформи сучасної німецької мови. Вони закликають виключити слова англійського (точніше, американського) походження і замінити їх на французькі аналоги. Головний ідеолог кампанії — професор університету Магдебурга Армін Буркхардт, який очолює фонд «Мова в політиці». «Ми не вважаємо США достойним прикладом для наслідування, доки вони порушують міжнародне право, і гадаємо, що адекватною відповіддю на це може бути мирний протест», — заявив професор.

Він закликає відмовитися від слів «o'key», «T-shirt» (футболка) та «party» (вечірка). Вчені запропонували замінити їх на французькі «d'accord», «tricot» та «fete». Пропонують також уживати слова «mannequin» (замість англійського «model»), «ordinateur» (назамін «computer»), «equipe» (≠ «team») а також «adieu» («byebye»). Професор додав, що його колеги зовсім не збираються відігратися за переіменовану американцями «французьку картоплю» (на «вільну картоплю»). І тим більше не хочуть помститися за те, що під час першої світової Америка охрестила «гамбургер» «біфштексом свободи».

ФОТОФАКТ

Цього зв'язаного носорога працівники національного парку «Лейк Накуру» в Кенії відправлять до іншого парку — «Ріфт валлей», аби відновити чисельність тварин, що їх тривалі роки нещадно знищували браконьєри.

Фото АП.

Парижанка з Гавронців

Автопортрет (1883 рік) Ніцца, музей Beaux-Arts.

Марія Башкирцева — дівчинка з диканського хутора Гавронці — легендою стала ще за життя. Геніально обдарована: володіла шістьма іноземними мовами, славилась як прекрасна співачка і художниця. Особисто знайома з Анатолем Франсом, листувалася з Гі де Мопассаном та Іллею Рєпіним... Трагічної долі: до свого 24-ліття не дожила кількох днів, залишивши нащадкам «Щоденник» — один з найпомітніших літературних творів XIX століття. У ній усе було незвичайне: краса, розум, талант, честолюбство, працездатність і невпинний потяг до слави — найбільше в житті вона хотіла бути знаменитою. Доросла дитина свого часу, про яку так багато писали і пишуть на Заході... В нас її публічна постать малопомітна... Можливо, саме тому й через століття особистість Марії Башкирцевої не зовсім піддається повному осмисленню...

Марина Цвєтаєва присвятила їй «Вечерний альбом»:

Но почему она была печальной?
Чего искал прозрачный силуэт?
Быть может, ей — и в небе
счастья нет?

«Дощова парасолька» (1883 рік). Санкт-Петербург, Російський музей.

Дитя росяних ранків...

І теплих грибних дощів, щедрого сонця й бентежних вітрів, лагідної Ворскли і тихого усміху різнокольорових мальв, бездонних синьо-прозорих небес і зморшкуватих долонь степів... Усе це — земля диканська. Марія народилася 23 листопада 1860 року в родовій садибі Гавронці поблизу Полтави. Аристократизм і багатство Башкирцевих не надумані. Спочатку дівчинка виховувалася дідусем по батькові, відставним генералом, героєм Кримської війни, людиною хороброю, проте жорсткою, навіть жорстокою. Його син, вельможа і предводитель полтавського дворянства — і ... гуляка: багато діточок у селі були підозріло схожі на пана. Через його амурні пригоди і скандали мати з донькою переїхала до свого батька — Бабаніна — в сусідню Черняківку (нині Чутівського району), блискуче освіченого, прихильника Байрона, сучасника Пушкіна і Лермонтова, котрий пишався своєю генеалогією, яка походила від татарських князів першого нашестя. А згодом, коли Мусі (як називали її родичі) виповнилося десять років, її у супроводі домочадців і лікаря відправили на лікування до Ніцци — дівчинка росла хворобливою. З батьком мати на той час розлучилась, вигравши шлюборозлучний процес, що тоді було рідкістю і великою удачею для жінки. Відтоді вона лише тричі побувала на батьківщині — у травні 1876-го, в липні 1881-го та жовтні 1882 року.

Із щоденника. 11 липня 1881 року: «У Гавронці запросили військовий оркестр, який грав за обідом і ввечері на балконі. Я була зодягнена чудово... Татко танцював з мамою. І я теж, не дивлячись на своє жахливе горе (мої вуха), від якого в мене сивіє волосся, — я теж трохи потанцювала, без веселощів, але й без претензій...».

Університети

У Парижі Марія готувалася стати співачкою і художницею. Професор Ватель сказав, що в неї прекрасний голос, мецо-сопрано. Він пророкує їй кар'єру оперної діви. Але через ларингіт, що розвивається, вона у 18 років втрачає голос, а через рік і слух. Зневажаючи поради лікарів, вступає до приватної (проте серйозної) академії живопису професора Жуліана і заявляє про себе як обдарована й самобутня художниця. За два роки освоює семирічний курс із золотою медаллю! Вже тяжкохвора (у 20 років її починає «з'їдати» туберкульоз) працює по 12—14 годин у майстерні. Сюжети для картин вибирає не в модних столичних салонах, а на паризькій околиці, соціальні низи цікавлять її тут найбільше: прикажчики, хлопчаки-газетярі, робітники, прачки... У 1880 році в Паризькому салоні виставляє свою першу картину «Молода жінка, яка читає Дюма» й одразу отримує схвальні відгуки. Вчителі подивовані вже цілком професійними полотнами учениці-початківця, нерідко вголос сумніваються в тому, чи справді їй належать усі ескізи і малюнки. Вона замикається в собі, нею оволодіває лихоманка читання, жадоба більших знань. А по академії ходять чутки, що в Марії Башкирцевої нібито роман з Жюлем Бастьєном-Лепажем, майстром реалістичного пейзажу. І що майже всі її картини... його пензля!

Натюрморт. Музей Beaux-Arts в Ніцці.

А Марія записує у своєму щоденнику: «Зрівнятися з тим, кого наслідуєш, неможливо. Найвеличніші майстри великі тільки правдою». У відповідь Лепаж у листі радить юній художниці: «Пишіть, Марі, простих людей, пишіть тих, які достойні співчуття через свої життєві злигоди... Тут, у Парижі, їх багато... А взагалі наш світ дуже несправедливий до багатьох людей. Не засліплюйтеся благополуччям!.. Ваші картини найкраще промовляють про те, що у вашій душі живе милосердя. А це — така ж дорога річ, як і талант... Чи, може, ще дорожча...».

«Мітинг» (1884 рік). Париж, музей Орсе.

Недуга

У чотирнадцять років у Ніцці Марія відчула біль у правій легені, а скоро лікарі помітили, що в неї сухоти. У вісімнадцять вона почала глухнути, а в дев'ятнадцять оплакала втрату свого сильно розвиненого голосу, котрий, як вона сподівалася, міг би підняти її на вершину слави... За кордоном Башкирцеви жили у кращих готелях, наймали дуже дорогі вілли, найрозкішніші квартири. Тобто стосовно комфорту, дивовижних (щодо кольорів) вражень її життя було вдале. Та здоров'я не купити ні за які гроші. Вона знає, що приречена... Почав хворіти і Лепаж. Перестав виходити зі свого дому. Марія його часто провідує і намагається переконати, що він не безнадійний. Але йому дедалі гірше. Як і їй...

Із щоденника. 1 жовтня 1884 року: «Він одходить від нас і дуже страждає. Він уже перебуває десь вище нас. Бувають дні, коли і я почуваю себе так... Все закінчено. У 1885 році мене поховають».

«Студія Жуліана» (1881 рік). Дніпропетровськ.

Кохання

Почуття закоханості до Лепажа не вилилось у щось більше. І в Гавронцях, і в Полтаві її постійно супроводжують кавалери, але з чоловіками, з якими можна «і в огонь, і у воду», їй не щастить. У Парижі вона пережила миттєву й нещасну пристрасть до такого собі лорда Гамільтона, який любив... коней і жінок. Проте він навіть і гадки не мав про почуття дівчини і невдовзі одружився з іншою. Ще одне серденче захоплення зародилося, коли Марія відпочивала в Римі. Там її героєм став племінник кардинала П'єтро Антонеллі. Однак це знову були тільки фантазії... Олександр Дюма-син ухилився від зустрічі. Едмон Гонкур не відповів на листа. І вона затіває анонімне листування з Мопассаном. Йому лише 30, і він холостяк. Можливо, це і не була закоханість, певніше навпаки: Башкирцевій подобались його твори, і вона вирішила написати листа. Отримавши послання, письменник немало подивувався. Хто ця особа? Листування й інтрига тривають. Мопассан наполягає на зустрічі. Однак Марію глибоко засмучує фривольність одного з послань. «З усіх наявних мистецтв я віддаю перевагу гарненькій жінці, — писав Мопассан. — А гарний обід, справжній обід я ставлю майже поряд з гарненькою жінкою». Листування обірвалося. Більше помітних постатей поруч з Марією не з'являлося.

«Непевна рідня»

У минулому столітті в одному з французьких видавництв побачила світ книга, де даються досі невідомі характеристики рідні Марії. Нібито і її мати, схильна до пригод, мала сумнівну репутацію. (Про батька годі й казати). А тітка, сестра матері, 1871 року овдовіла, і рідні покійного чоловіка Федора Романова переслідували її безкінечними судовими процесами. Оспорювали заповіт, за яким запійний і напівбожевільний Романов залишив їй після року спільного життя величезні статки. Ще гірші справи з їхнім братом, дядьком Марії. Дядько Жорж, картяр, п'яниця і забіяка, то потрапляв у непривабливі ситуації, то влаштовував родичам огидні сцени. І все це відбувалося на очах дівчинки... І найгірше: саме за цю «славу» сім'ю не сприймали в достойних домах і світському оточенні. Так зародилося в Марії почуття самотності й відкинутості, що вихлюпується на сторінки щоденника...

Щоденник

У Парижі, у відділі рукописів Національної бібліотеки, зберігаються в цілості 84 блокноти і зошити — щоденник Башкирцевої. Оригінал. Щоденник спричиняє двояке враження: суперегоїзм і надзвичайна самозакоханість! Але коли вчитатися, стає очевидно, що все це поверхове. Залишається шок від ступеня оголеності душі дівчини, яка, не ховаючись і не соромлячись, розповідає про себе — немовби зізнається. Здається, що це не вона — Марія Башкирцева, а її двійник день за днем і годину за годиною записує життя її душі й тіла... Проте щоденник рясніє і помітками матері Башкирцевої («доморослого» цензора): виправлено дати, викреслено фрази і цілі сторінки. Та сам текст, написаний рукою Марії, уцілів! Отже, його можна видати в первісному вигляді. Українською мовою насамперед, бо такого видання і немає! Хоча він і неповний: більшість сторінок згоріла в Україні в полум'ї першої світової війни...

Біла троянда

Марія Башкирцева померла 31 жовтня 1884 року. Останніми словами, які вона вимовила, було: «Мені так хочеться гавронських вишень і яблук...». Чорний колір — символ горя і смерті. Однак тут усе було біле: кімната, домовина, квіти, колісниця, коні і багато-багато людей у білому. Жалобна процесія на мить зупиняється біля будинку, де живе Бастьєн-Лепаж. Його, зовсім ізсохлого й невагомого, бере на руки брат і підносить до вікна. Згаслим поглядом дивиться він униз, на білу труну, на поникли голови, і його спечені уста повторюють тепер згіркле і важке, а ще недавно легке й радісне ім'я — «Марія»... Він пережив її на 40 днів... Марію Башкирцеву поховано в самому центрі французької столиці на цвинтарі Пассі, поблизу Ейфелевої вежі.

Слава

Свого часу в одному із залів Люксембурзького музею на замовлення французького уряду помістили скульптурний портрет: молодий геній, що помирає біля ніг ангела смерті. Прекрасне схудле обличчя страдника підняте вгору — очі його спрямовані на табличку, яку ангел тримає в руці. Це список великих людей, які передчасно зійшли в могилу, але завоювали собі безсмертя. Статуя так і називається — «Безсмертя». Тут, серед восьми французьких імен, стоїть одне українське — Марії Башкирцевої. У сусідніх залах зберігаються дві її картини. Це єдиний іноземний живопис, представлений у найбільшому французькому зібранні. Після Марії залишилося 150 картин, 200 малюнків, скульптури. Найбільшу славу Башкирцевій принесла картина «Мітинг», нині її виставлено в музеї Орсе в Парижі. Її твори є у Третьяковській галереї і Російському музеї Росії, музеях Парижа, Ніцци, Амстердама. Полотно «У студії Жуліана» належить Дніпропетровському художньому музею. Але більша частина зібрання загинула в Україні в роки війни, куди рідня перебралася після смерті Марії...

Скульптура. Париж, музей Орсе.

На батьківщині

У Диканьці вже кілька десятиліть успішно діє картинна галерея імені Марії Башкирцевої. Тут же і вітальня її імені. Все це частка образу легендарної землячки, створеного місцевими шанувальниками її таланту. Вони не забули про свою славну співвітчизницю. Але це вже інша тема...

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

ЧИТАЧ ЗАПИТУЄ

Російську поважаємо, але...

Шановні читачі!

Ось уже 12 років ми створюємо для вас «Голос України». Увесь цей час ви терпляче долали разом з нами всі труднощі та поділяли радощі. Сьогоднішній «Голос» —це і ваша заслуга, адже у своїх листах ви оцінюєте нашу роботу, підказуєте нові рубрики.

Як газета Верховної Ради «Голос України» друкує тексти прийнятих парламентом законів. Така публікація є офіційною. Нещодавно наша газета надрукувала Цивільний та Господарський кодекси, які докорінно змінюють наявні правовідносини. Вони були оприлюднені українською мовою, оскільки на день публікації редакція не мала перекладу. Після цього на нашу адресу почали приходити листи читачів, які обурювалися тим, що кодекси було надруковано в російськомовному варіанті газети українською мовою. З огляду на це ми вирішили пояснити, чому так відбувається.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування засобами масової інформації» редакціям друкованих ЗМІ заборонено здійснювати самостійний переклад з української російською мовою або будь-якою іншою законів України, указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України. До того ж самостійний переклад редакціями ЗМІ нормативно-правових актів може потягнути за собою порушення основних принципів інформаційних відносин, закріплених у ст. 5 Закону України «Про інформацію», — повноти та точності інформації. Водночас опублікований переклад не матиме офіційний (легітимний) характер на відміну від україномовного тексту.

Публікація законів у газеті «Голос України» російською мовою здійснюється лише в разі надходження до редакції текстів законів із перекладами від уповноважених на переклад установ.

Юридичний відділ редакції.

Відродимо побратимство?

Дні польської культури відбудуться на початку травня у Новій Каховці, що на Херсонщині. Рішення про це було ухвалено в результаті поїздки новокаховської делегації до польського Пшемишля. Гості взяли участь у роботі Міжнародного економічного форуму, а також у Будівельному ярмарку.

Мер Пшемишля Роберт Хома висловив готовність співпрацювати з українським містом у галузі освіти, культури, спорту та бізнесу. Під час зустрічі представників Новокаховської спілки товаровиробників та Регіональної ізби господарчої Пшемишля досягнуто домовленості про створення в Новій Каховці Південнорегіонального центру з розвитку бізнесу. Зокрема, один із напрямів, що зацікавив польських бізнесменів, — постачання до їхньої країни коньяків новокаховського підприємства «Таврія».

Алла БРУСИЛОВА.
Херсонська область.

СУСПІЛЬСТВО

Скільки гострих кутів у квадратного метра?

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

Попри негаразди, в Україні діє ринок житла. Як і належить, найбільшого розмаху він набув, звичайно, у столиці. З великих рекламних щитів та обкладинок різних кольорових видань нас закликають поповнити лави новоселів холдингова компанія «Київміськбуд», Державна госпрозрахункова організація (ДГО) «Житло-інвест», закрите акціонерне товариство «Познякижитлобуд», приватні підприємства.
Громадянин може стати власником квартири негайно, одразу сплативши її вартість за ринковими цінами, включаючи ПДВ, або проінвестувати її будівництво протягом одного-двох років (у цьому разі ПДВ не справляється). Найпоширенішою є практика інвестування будівництва житла.
Готові до заселення будинки приймають комісії, до складу яких входять представники Держархбудконтролю, Держохоронпраці, Держекології, Держенергозбереження, санепідемстанція, пожежники, а кожну окрему квартиру — майбутні їх власники.

Та хоч би яким прискіпливим був контроль, але в процесі експлуатації квартири можуть виявитися недоліки, що є результатом неякісно виконаних робіт. Що має робити господар такої квартири? Напевно, звернутися з претензією до організації, з якою він уклав інвестиційний договір на будівництво житла. Але тут на нього можуть чекати несподіванки, бо договір той, виявляється, не про нього писаний. Це не вигадка журналіста, це авторитетна думка досвідченого юриста Віктора Мельника.

— Сьогодні в Україні, — вважає пан Мельник, — практично не укладається інвестиційних договорів (угод), які відповідали б загальноприйнятим у цивілізованому світі вимогам: бути абсолютно зрозумілими й прозорими, що дуже важливо з точки зору контролю їх дотримання, та всіляко захищати інтереси фізичної чи юридичної особи, що виявила бажання вкласти кошти в будівництво житла.

Нехтування інтересами особи зумовлене вже самими засадами взаємовідносин цієї особи з основним (головним) інвестором (це зазвичай банк) і забудовником — підрядною будівельною організацією. Діяльність останніх спрямована на отримання прибутку. **Прибуток цей значною мірою забезпечують своїми коштами саме оці фізичні та юридичні особи — інвестори, але ніхто не вважає їх партнерами по бізнесу, і участі у розподілі доходів вони не беруть. А було б справедливо, якби вони отримували спільно збудоване житло не за ринковими цінами, а за собівартістю.** Про справжню собівартість житла (а вона може бути значно нижчою від ринкової ціни), про витрачання інвестиційних коштів ні банк, ні забудовник перед інвестором не звітують, хоча їх зобов'язує до цього стаття 390 чинного Цивільного кодексу.

Разом з паном Мельником ми проаналізували деякі інвестиційні договори і хотіли б поділитися з читачами своїми враженнями.

Щоб придбати житло, що його будує ХК «Київміськбуд», ви маєте укласти договір про участь у фонді фінансування будівництва (далі — ФФБ) з акціонерним комерційним банком «Аркада». Перш ніж поставити підпис під цим, м'яко кажучи, не дуже зрозумілим для пересічної людини документом на шести сторінках, ви повинні вивчити і погодитися беззастережно виконувати не більш зрозумілі **«Правила фонду фінансування будівництва за програмою АТХК «Київміськбуд»,** що викладені вже на тринадцяти сторінках. І форма договору, і правила затверджено рішенням правління АКБ «Аркада» у червні 2002 року.

У відносинах з «Аркадою» ви стаєте довірителем, оскільки довірили банкові розпоряджатися вашими коштами від його (не вашого!) імені та **«в інтересах спільного інвестора ФФБ»** (пункт 1.2 договору). Хто такий спільний інвестор? Це така собі абстрактна, жодним чином юридично не оформлена **«спільність довірителів ФФБ»,** які **«не мають права власності на наперед визначені частки активів ФФБ і не можуть самостійно розпорядитися активами ФФБ»** (пункт 1.3 договору).

Хоча ви маєте намір побудувати житло з ХК «Київміськбуд», жодних стосунків з цим холдингом ви не матимете. Взагалі про ваше існування у «Київміськбуді» дізнаються, коли, як кажуть, буде уже по всьому. Цитуємо пункт 1.4 договору: **«Після введення будинку в експлуатацію, за умови виконання всіх правил ФФБ для отримання у власність об'єкта інвестування, довіритель набуває для забудовника статусу інвестора. Список таких інвесторів банк передає забудовнику...».**

А як же ви, майбутній власник квартири, без контактів із забудовником можете впливати на її якість чи пред'явити претензії, виявивши якісь недоробки під час експлуатації квартири? Напевно, ніяк, бо жодних зобов'язань перед вами забудовник не має. То, може, вам тут допоможе банк, який, якщо сказати зрозуміліше, найнявся обстоювати ваші інтереси? Наївна ви людина! **«Банк не може відповідати перед довірителем ФФБ щодо спорудження і якості об'єктів будівництва та передачі довірителям у власність об'єктів інвестування»** (пункт 4.13 правил ФФБ). З чим вас і вітаємо!

Взагалі ні в договорі, ні в правилах про якість житла (об'єкта інвестування) жодної згадки. Яким має бути, а яким не бути отой об'єкт інвестування — ані слова. А хіба не було б справедливо, якби до договору були долучені й інші правила, що справді захищали б оту «спільність довірителів», ними ж самими запропоновані? Адже музику замовляє завжди той, хто платить.

Ще одне. У правилах довіритель визначається також як позичальник (пункт 1.3). Чому позичальник? Людина, яка вносить у ФФБ щонайменше 30 відсотків ринкової (не забувайте) вартості об'єкта інвестування, а потім сумлінно сплачує решту коштів **«відповідними частинами у строки, визначені у свідоцтві про участь у ФФБ»**, раптом визнається позичальником. У кого? У самої себе? А чи не є у цьому разі справжнім позичальником банк, який використовує кошти довірителів з метою отримання доходу?

Далі. Якщо ви, скажімо, захотіли замість наміченої вами двадцятої квартири отримати ні за ким іще не закріплену двадцять другу, ви повинні будете сплатити банку винагороду (!) у розмірі 0,8 відсотка від вартості закріплених за вами **«вимірних одиниць в об'єкті інвестування за ціною одиниці об'єкта інвестування на день подачі відповідної заяви»**, а також ПДВ. Стільки само коштуватиме вам оформлення переуступки своїх прав одному з близьких родичів. А їх переуступка іншій особі — ще більше, вже 4,1 відсотка закріплених вимірних одиниць плюс ПДВ. Якщо ж ви зважитеся відмовитися від послуг банку і забрати свої кошти з ФФБ, то ви знову-таки недорахуєтеся 4,1 відсотка належної суми та ПДВ.

Не переобтяжений турботою про майбутнього новосела і інвестиційний договір (саме так зветься цей документ), що укладає з ним ДГО «Житло-інвест», хоча він уже значно зрозуміліший, конкретніший і менший за обсягом. Проте замість того, щоб передбачити гарантії, наприклад, стосовно якості об'єкта інвестування, «Житло-інвест» лише надає інвесторові **«право звернутися до генпідрядної організації з приводу розгляду питань невиконання на об'єкті деяких оздоблювальних робіт»** (пункт 2.1.5) або **«протягом місяця після введення будинку в експлуатацію письмово звернутися до організації (ДГО) для вирішення питань про усунення виявлених на об'єкті недоліків генпідрядною організацією, що безпосередньо здійснювала будівництво будинку»** (пункт 2.1.6). Вам, напевно, не слід розповідати, як у нас здійснюється **«вирішення питань щодо усунення».**

Договір передбачає, що він може втратити чинність у разі, якщо інвестор порушить терміни перерахування коштів на рахунок ДГО. Це суперечить Цивільному кодексу України, зокрема його статті 162 **«Недопустимість односторонньої відмови від виконання зобов'язання».** Таке має вирішувати суд.

Усе це наводить на думку, що людині, яка ризикне відстоювати свої порушені права, посилаючись на такий договір, зробити це буде дуже нелегко, бо квадратний метр залишатиметься для нас фігурою з багатьма гострими кутами.

Олександр БАКУН.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Кожен має право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду.
Громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно, або за доступну для них плату відповідно до закону (стаття 47 Конституції України).

Справедливість починає перемагати

РЕЗОНАНС

Шановна редакціє!

Пишуть тобі члени об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (ОСББ) «Архітектор», вул. Городецького, 4, який занесено до реєстру історико-архітектурних пам'яток.

Дякуємо тобі за підтримку в нашій важкій боротьбі за наші громадянські права, що задекларовані Конституцією й законами України.

Завдяки циклу статей у рубриці «Фасади і задвірки» (від 15.01.03 та ін.) проблема з дикунським порушенням чиновниками наших майнових прав власності на допоміжні (горища, підвали) приміщення нашого будинку нарешті зрушила з місця.

Ці публікації спричинили величезний резонанс у міській територіальній громаді, і, нарешті, ми здобули перші перемоги над бюрократичним апаратом. Мабуть, побоюючись «засвітки» у пресі, чиновники вимушені дедалі частіше визнавати наші права.

Так, голова Печерської райради і районної держадміністрації Анатолій Коваленко вніс зміни до розпорядження про будівництво мансард на підвідомчій йому території, яким **визнав обов'язковим погодження будь-яких дій або намірів на будівництво чи реконструкцію горищ із власниками квартир або членами ОСББ, якщо вони створені в житлових будинках**.

Комунальне підприємство «Печерськжитло», нарешті, вилучило наш будинок як історичну пам'ятку з переліку таких, на які оголошено конкурс серед інвесторів на реконструкцію горищ під мансардні поверхи.

Київські міський господарський та апеляційний господарський суди задовольнили нашу заяву і не підтвердили право власності ТОВ «Миколаївське» на підвал (допоміжне приміщення) у нашому будинку, який, як довела ваша газета, було незаконно продано чиновниками без згоди на те членів ОСББ «Архітектор».

Міська прокуратура оцінила як незаконні дії голови фонду приватизації комунального майна Шевченківського району пана Шуляка, який (від імені такого самого фонду Старокиївського району, якого вже не було на той час) видав ТОВ «Миколаївське» свідоцтво на право власності та підписав акт прийому—передачі йому підвалу (допоміжного приміщення) нашого будинку.

Апеляційний суд Києва скасував рішення Печерського районного суду з цивільної справи, який попри відверті порушення чинного законодавства визнав право власності на підвал у нашому будинку за ТОВ «Миколаївське».

І все це відбулося за порівняно недовгий час саме після ваших, дорога редакціє, публікацій!

Отже, ще раз щиро дякуємо журналістам «Голосу України». Завдяки їх об'єктивному висвітленню проблем столичного містобудування справедливість починає перемагати.

Лариса ІВАЩУК,
заступник голови правління ОСББ «Архітектор» за дорученням власників квартир будинку № 4 по вулиці Городецького.

Завдяки циклу статей у рубриці «Фасади і задвірки» проблема нарешті зрушила з місця

ДАЛІ БУДЕ

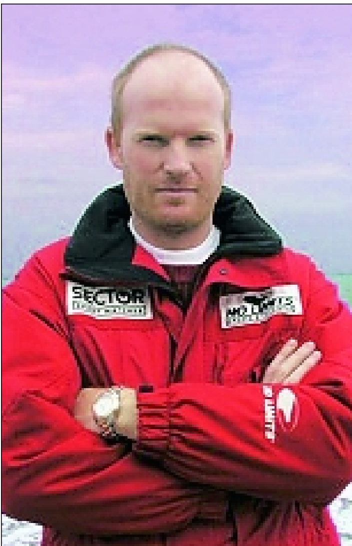
Теодор Рєзвой: «Океан — це єдина стихія, де є непідкорені вершини»

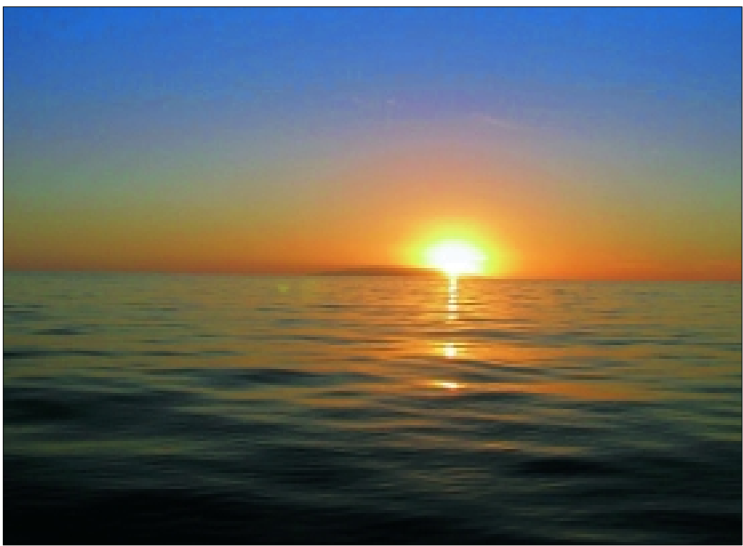
Якщо майбутнє держави визначається здатністю суспільства народжувати героїв, тоді Україна має великі перспективи

ХАРАКТЕРИ

Одесит Теодор Рєзвой збирається здолати Атлантичний океан на весельному човні. Міжнародний проект «Підкорення Атлантики Україною» розпочнеться 1 червня на човні «Україна», збудованому в Англії, від підніжжя нью-йоркської статуї Свободи. Фініш — у французькому Бресті. Нашому співвітчизнику доведеться проплисти близько 5,5 тисячі кілометрів, приблизно за 60—100 днів. У разі успішного завершення акції Рєзвой стане третьою в світі людиною, яка перетнула наодинці океан в обох напрямках.

Одеський сміливець уже випробував себе в океані. У 2001 році він стартував з острова Ла Гомера (Канарські острови) і через 67 діб ступив на землю Барбадосу. Колись підрахували: щоб перетнути на веслах Атлантичний океан, людина має зробити щонайменше 1,5 мільйона гребків! До речі, Теодор займався різними видами спорту: альпінізмом, стрільбою з лука, великим тенісом, східними єдиноборствами, а пізніше сів за весла. Але фізичні навантаження, шторми, спека, риболовецькі трейлери, з якими є небезпека зіткнутися — це будні мандрівки. Перші два тижні — найскладніші в психологічному плані, каже про свою подорож Теодор Рєзвой. Головне — це вміти здолати страх.

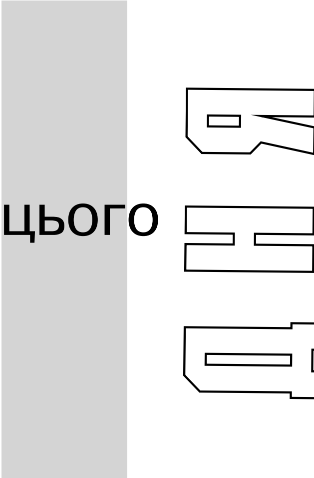
Кількість вдалих і невдалих спроб кинути виклик океанській стихії — 50 на 50. Більшість незавершених мандрівок припиняється через те, що люди не витримують морально. Теодор Рєзвой, якому незабаром виповниться 35, розмірковуючи про плавання, не акцентує увагу на труднощах. Розповідає про чудові пейзажі світанків, про спійманих риб, про птахів, які супроводжували його весь час (хоча кажуть, що птахи літають тільки поблизу землі). Розмірковуючи про те, що сподвигло його на такий вчинок, він каже: «Я хочу, щоб мій син міг гордитися мною». Взагалі Теодор Рєзвой гордиться своїм родом, про який знає до дев'ятого коліна. Один з найіменитіших пращурів — генерал-майор Бородинської артилерії, його портрет — в Ермітажі. Напевно, характер відповідає прізвищу — моторна сімейка.

Безперечно, експедиція «Підкорення Атлантики Україною» вартістю сто тисяч спонсорських доларів за морально-організуючої підтримки Кабінету Міністрів — це боротьба за створення позитивного іміджу України. Проте Теодор Рєзвой обійшовся без пишномовних слів. Він — людина з метою, впевненістю, відвагою. Це надихає.

Ірина БУЛАНЕНКО.

На знімках: Теодор Рєзвой: головне — вміти здолати страх; Одеський мандрівник побачить щонайменше 60 таких світанків;

Фото Теодора РЄЗВОЯ.

- 1662 р. Переяславський полковник Яким Сомко став наказним гетьманом Лівобережної України.
- 1920 р. Спалахнуло Гуцульське повстання проти польських окупантів. Придушене військами.
- 1932 р. У Ленінграді випущено перші в СРСР телевізори.
- 1934 р. Встановлено звання Героя Радянського Союзу.
- 1944 р. Визволено від гітлерівців Ялту.
- 1956 р. Не стало поета Петра Карманського.

НЕ СУМУЙ!

Зазирніть у «Чорну скриньку»

«Чорна скринька» — так називається елітарний чоловічий клуб, який почав діяти в Тернополі. Він об'єднав інтелектуалів з почуттям гумору, котрі хочуть і поговорити, і розважитися. А то й попліткувати: кажуть, чоловіки роблять це ще з більшою насолодою, ніж жінки, але тільки у своєму товаристві.

Ще одна чоловіча розвага (чи жіноча?) — шоу «Містер Тернополя-2003». На подіум міського будинку культури «Березіль» не побоялися вийти 16 молодих чоловіків, які продемонстрували уміння спілкуватися, одягатися, рухатися... І все це під прицілом поглядів чарівних панянок. Титул «Містер Тернополя» здобув учитель фізкультури однієї з шкіл Володимир Крутовський.

Має сильна половина тернопільців і ще одну забаву — Свято татусів, яке вже стало традиційним. На Співочому полі збираються тисячі уболівальників. Подивитися є на що. Скажімо, як невмілі чоловічі руки заплітають донькам кіски і в'яжуть бантики. Зате яка солодка перемога! Та й приз гідний — путівка на море для всієї сім'ї.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопільська область.

Микола в інтер'єрі околиць

Черкаський художник Микола Бабак гостро усвідомлює зміну нашого традиційного культурного ландшафту. Навколо зникають певні типи облич, уніфікується мова, виходять з моди старі красиві імена («Куди поділася Орися?» — зветься одна тривожна картина Бабака). Щезає не сама культура, а середовище, що її живило.

Тривалий час Микола збирав по селах Центрального Подніпров'я фотознімки першої половини минулого століття. П'ять років тому він ілюстрував цими знімками свій химерно-документальний роман «Вільхова кров».

Черговий проект Бабака щойно представлено в столиці, у Фонді сприяння розвитку мистецтв. Виставка має назву «Українська ретроспектива» і проходить у рамках Київської фотобієнале — 2003. Московська «Независимая газета» назвала цю виставку Бабака — ні більше, ні менше — кращим проектом року!

Побачене на цій виставці спершу може видатися крамольною витівкою: старі побутові фотокартки зіставлено з народними іконами XVIII—XX століть. Не поспішайте і придивіться. «Тайна вечеря», «Три святителі», «Успіння Богородиці» — біля кожної ікони можна побачити фотографію — двійника. Звичайний знімок набуває грандіозного узагальнення і глибини першообразів.

Між іншим, ця виставка — вступ до низки майбутніх. Серед них — «Битва за врожай», «Діти України».

Оксана ЧИСТА.

На знімку: ось улюблений мотив Бабака з циклу «Сад божественних пісень» — те, що колись прикрашало живу людську хату, лишилося без хати...

БУВАЄ Й ТАКЕ

Ой, болить живіт у мене, може, хтось живе у ньому?

Десять років лучанка Наталя Дарчич носила у своєму животі металевий затискач довжиною 18 сантиметрів, який там «забули» хірурги під час операції.

Біль у животі викладачка Луцького кооперативного технікуму відчувала вже багато літ. Спочатку думала, що ускладнення виникли після кесаревого розтину десять років тому. Однак ще гірше стала почуватися після другої операції у 1997 році з видалення жовчного міхура. Та лікарі категорично відхилили зв'язок хірургічного втручання з недомаганням. Натомість молодицю лікували проти жіночих болячок. І за увесь цей час ніхто не здогадався зробити рентген. Врешті направили на обстеження за підозрою збільшення каменів у нирках, які, мовляв, і можуть викликати біль.

Рентгенолог, який робив знімок, одразу побачив медичний затискач. І шепнув медсестрі, аби забрала інструмент з-під пацієнтки. А коли та нічого не намацала, лікар почав з'ясовувати у хворої, навіщо принесла з собою ножиці й сховала їх за поясом. І лише після прискіпливих пошуків «невидимого» інструмента, лікар приголомшив пацієнтку звісткою: в її животі «забули» затискач!

Понад шість годин тривала операція у Волинській обласній клінічній лікарні. Нержавійка мала жалюгідний темно-бурий колір, одне вушко затискача розчинилося. Нині Наталія Дарчич почувається нормально і вже збирається з лікарняного ліжка додому. Жертва ескулапів подала заяву до прокуратури, аби дізнатися імена забудькуватих хірургів і компенсувати моральні та матеріальні збитки.

Роман ЖИЖАРА.

Луцьк.

У НОМЕР

Маленька Чун Вай Чін і великий Горовиць

V Міжнародний конкурс піаністів пам'яті Володимира Горовиця почнеться 17 квітня й триватиме до 3 травня в Національній філармонії України.

Серед 205 піаністів, що подали заявки, перший відбірковий етап успішно пройшли 168 щасливців з 20 країн світу. Переможців визначатимуть за трьома віковими категоріями. До слова, наймолодшій учасниці — Чун Вай Чін Речел (Китай, Гонконг) — одинадцять років. Найстаршому — 34.

Цей конкурс поступається деяким іншим — приміром, тут лауреати першої премії старшої групи отримають не 750, і не 40, а лише 10 тисяч доларів. Приблизно стільки, скільки їм довелося витратити на приватну підготовку до конкурсу. Але тут є свої плюси: переможці поїдуть у концертне турне (Париж, міста Польщі, Росії, США).

В журі конкурсу — визнані майстри фортепіанної гри з України, Росії, Німеччини, Канади, Франції, США. На роль голови журі запрошено Романа Кофмана, музиканта найвищого класу. Не маючи стосунку до фортепіанного мистецтва, Кофман не заангажований жодними кланами й здатен до об'єктивної оцінки. Так вважає гендиректор конкурсу Ю. Зільберман.

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

100-ліття від дня народження Володимира Горовиця, великого піаніста, киянина за походженням, виповнюється 1 жовтня. До того на нас чекає ще VI Міжнародний фестиваль «Київські літні музичні вечори» та науково-теоретична конференція «Горовиць і проблеми виконавства XXI століття».

Олеся НАЙДЮК.

Що бику, те й мужику

СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Зацікавилася цією темою я випадково. Домовилася з подружкою зустрітися в метро. Приїхала раніше, чекаю біля аптечного кіоску (вони тепер майже на кожній станції). Моя колежанка запізнюється. Стою й роздивляюся асортимент. Серед численних медичних препаратів окремо на полиці стоять засоби, як називала моя бабуся, щоб не погіршало й не помогло — бальзами, настоянки. Знаєте, оті, що мають попит у інтелігентів, які давно зловживають спиртним. Бо горілку за п'ять гривень пити несолідно, а бальзам — той самий коньяк — благородно й по кишені. Отож натрапляю поглядом на пляшечку, де великими літерами написано «Житня гора», а внизу — еліксир «Стимул». Думаю, може, щось новеньке для догляду за шкірою, тепер часто для цього використовують злакові. Та пляшечка на косметичну не схожа...

Питаю у продавця, що то за чудо-засіб? Напевно, він не має попиту, бо тітонька довго вовтузиться десь внизу аптечного віконечка, аж поки дістала мені еліксир. «Біологічно активна добавка», застосовується як тонізуючий, адаптогенний, імуномодулюючий засіб під час лікування неврозів та депресій» — написано на етикетці (а слова які розумні!). Так-так, це з тих, щоб і не погіршало. Погодьтеся, кому в наш час не треба зміцнити організм та підтримати імунну систему? А стреси — вони на кожному кроці, депресія —тепер модне слово. Крім того, рекомендують «Стимул» (ви здогадалися з назви?) для нормалізації статевої функції. Ну просто «проти всіх болячок».

Я вам скажу, імпотенція — це така специфічно-інтимна тема, в якій я мало тямлю, але дещо розумію напевно: по-перше, задля успіху «хворий» здатний практично на будь-які жертви (на фінансові — точно), по-друге, що випливає з першого, на цьому можна робити хороший бізнес. Якщо не помогло, завжди можна сказати: як усе запущено! Се ля ві.

А про біологічно активні добавки вже не один рік дискутують і вітчизняні, й зарубіжні фахівці, та до одного висновку все ніяк не дійдуть. Подивилася я на той стимулятор, почитала, віддала тітоньці товар і заспокоїлася б. Якби ми з подружкою, яка незабаром все-таки приїхала, не зайшли у ветеринарну аптеку купити ліки для її улюбленого кота. Дивлюся, у ветаптеці теж продають «Стимул», щоправда на декілька гривень дешевше. І пляшечка точнісінько така. Як кажуть нинішні тінейджери: «Упс-с!». Питаю, що це за препарат, як його застосовують? Інструкції, каже продавщиця, немає, є тільки інформація в рекламному буклеті. Врешті мені вдалося довідатися, як та коли його дають тваринам. Тільки в іншій брошурці він чомусь називався бальзам, а не еліксир. Але з тих самих складників: водно-спиртовий екстракт грени тутового шовкопряда та цілющих трав України (доволі об'ємне визначення), плоди глоду та шипшини, спирт, вода, цукор лимонна кислота. Думаю: невже так і за потенцію рисаків борються? В точку. Щоправда, дещо скромніше пишуть: підвищує приріст молодняка. І дозування практично однакове для людини та великої рогатої худоби.

Якщо підходити до цього з точки зору моєї бабусі, то звісно, ні людині, ні тварині екстракт цілющих трав на спирту не зашкодить. Ну й з греною тутового шовкопряда змиритися можна (це яйця метелика). Відомо, що продукти шовківництва використовують у медицині. Проте, як казав Козьма Прутков, «зри в корень». Навряд чи за чинним законодавством України можна за однакових технічних умов і показань виготовляти біологічно активні добавки для зміцнення статевої функції і людей, і тварин.

До речі, в Китаї для відновлення чоловічої сили використовують метеликів, а не яйця, і то тільки особин чоловічої статі. Але виробники «Стимулу» грають на іншому: вже те, що за один місяць з яйця вагою півміліграма виростає гусінь завдовжки 5—6 сантиметрів і збільшується в 10 тисяч разів, свідчить про фантастичну енергетичну потужність тутового шовкопряда. А дитинча кенгуру народжується завдовжки три сантиметри і вагою декілька грамів, а вимахує ого яке! Може, й вони мають таємницю молодості?

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.

Довідка «ГУ»

Біологічно активна добавка (БАД) — це концентрат (композиція) натуральних або ідентичних натуральним біологічно активних речовин, які можна вживати безпосередньо або додавати в їжу. БАД — не ліки. Вони застосовуються для профілактики, допоміжної терапії та підтримки функціональної активності органів та систем.

Мал. Михайла САЧКА.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311070. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

